

Naša anketa

Čo akútne (ne)vyriešila hodnotiaci členská schôdza našej ZO SZPB?

Europoslanec Miroslav Radačovský, člen 8. ZO SZPB pri OblV SZPB Prešov: – Navrhol som zaradiť do pravidelnej činnosti – do kalendáru aktivít – Kolbasovskú tragédiu, kedy 6. decembra 1945 tzv. Banderovci vyvraždili skupinu našich židovských spoluobčanov.

Michal Radačovský, člen 8. ZO SZPB pri OblV SZPB Prešov: – Ideme intenzívnejšie naplňať víziu SZPB, prítahovať mladú generáciu potomkov protifašistických bojovníkov, ale aj iných, a to najmä z radov študentov.

Prednášky na školách by mali vykonávať mladí členovia SZPB, ktorí sú k študentom prirodzene bližšie ako starší členovia.

Jozef Mravík, predseda ZO SZPB Partizánske: – Máme veľa pozitívneho. So samosprávou sme prijali spoločné návrhy a podnety na organizačné zabezpečenie spomienkových osláv v tomto roku, na opravu a úpravu našich pamätníkov a pomníkov. V januári 2024 sme na hodnotiacej schôdži zaznamenali protestné reakcie členov voči beztriestnému prekrucovaniu dejín, objektívnej historickej pravdy a skutkov v 2. sv. vojne, v SNP...

Pochváliť sa môžeme aj tým, že v medzi zjazdovom období sme prijali 53 nových členov, máme 25 predplatiteľov mesačníka Bojovník atď.

Juraj Dorko, predseda ZO SZPB pri ZV SR klub Prešov: – Neriešili sme žiadny akútny problém.

V kladoch sme sa zhodli, že spolupráca so spriatelnenými organizáciami (Zväz vojakov SR, Združenie vojnových poškodencov – invalidov) a prostredníctvom ich členov v ďalších organizáciách, sa šíri odkaz protifašistického odboja medzi verejnosť. Svetlým príkladom je návšteva Múzea holokaustu v Sereďi, spojená s návštevou Múzea SNP a pamätníka v Nemeckej a v Kremničke, organizovaná OblV SZPB v Prešove, ktorej sa zúčastnilo vyše polovice členov spriatelnených organizácií.

Jozef Pupala, predseda ZO SZPB armádneho generála L. Svobodu, Čierny Potok: – Po prvé, nevyriešila financovanie ZO SZPB na činnosť, (Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Bez ruky? No a čo?

Seriózná ruská informačná agentúra Novosti priniesla 4. apríla správu, ktorej doteraz nemôžeme uveriť. Ale, čo ak je naozaj pravdivá?

Istá nemenovaná manželka ukrajinského vojaka sa mala redakcii zdôveriť, že jej muža, ktorý stratil polovicu ruky, úradne uznali za ľahko raneného.

„Som manželka vojaka Ozbrojených síl Ukrajiny. Môj muž šiel do vojny a nedávno bol ťažko ranený, prakticky takmer po lakeť mu odtrhlo ruku. Dovtedy slúžil v 36. brigáde OSU,“ povedala.

„Poslali ho do nemocnice a začali liečiť. Vydali mu potvrdenie, že ide o ľahké zranenie... Ako potom vyzerá ťažké? Keď odtrhne pol hlavy a obe nohy,“ pýta sa úradov.

Manžel vraj dostal kompenzáciu 100 tisíc hrivien, čo je asi 2500 USD. „Len čo sa to dozvedeli lekári, hneď nám oznámili, že odteraz bude liečba za úhradu... a vypísali manželovi veľa procedúr,“ dodala so smútkom, pretože peniaze sa im už prakticky minuli.

-r-

Vyhrali sme! Máme pravého protifašistického prezidenta

Mierová a protifašistická pravda Petra Pellegriniho zvíťazila na celom Slovensku, keď okrem Bratislavy, porazila aj vojnové štváctvo a zmierenie sa s koloniálnym područím protikandidáta.

Z hľadiska našich dejín to nie je nič výnimočné, Bratislava bola taká aj v auguste 1944, keď sa jej sedemtisícová vojenská posádka nechala odzbrojiť tisícovke Nemcov.

Náš spoločný protifašistický postoj

symbolizuje aj tento náprah na chlapské podanie ruky Petra Pellegriniho a tajomníka ÚR SZPB Zdenka Martona týždeň pred druhým kolom voľieb pred Holubyho chatou na Veľkej Javorine.

– r –, snímka V. Dobrovit

Ďakujem Vám za dôveru

Priatelia, dovoľte mi ešte raz sa touto cestou poďakovať:

– všetkým ľuďom na Slovensku, ktorí sa zúčastnili na prezidentských voľbách a ukázali tak, že im na osude svojej vlasti záleží;

– osobitne sa chcem poďakovať aj všetkým, ktorí svoj hlas

odovzdali mne. Je to pre mňa obrovský záväzok, aby som v najvyššej ústavnej funkcii vždy obhajoval záujmy ľudí;

– budem robiť všetko pre to, aby sa hodnoty pokoja, mieru, dôstojného života a hrdej obhajoby našich národnoštátnych záujmov v čo najväčšej miere pretavili do života všetkých ľudí na Slovensku.

Peter Pellegrini

Vyhlásenie SZPB Slovenský zväz protifašistických bojovníkov odmieta „legislatívny paškvil“ poslanca SAS

Pred pár dňami vyšiel poslanec NR SR za stranu SAS Juraj Krúpa s legislatívnou iniciatívou, ktorou chce absurdne doplniť zákon č. 487/2013 Z. z. o protifašistickom odboji, postavení a pôsobnosti Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v znení zákona č. 338/2020 Z. z., ktorým údajne chce „zamedziť zneužívaniu protifašistického odboja, zväzu protifašistických bojovníkov (všimnite si, že ani náš názov nepozná) a jeho akcií na propagáciu ruských reži-

mov popierajúcich a porušujúcich ľudské práva, zamedziť znevažovaniu odkazu SNP na propagáciu proruských naratívov“.

Predsedenstvo SZPB sa stotožňuje s kritickým postojom a stanoviskom našich členov, ako aj s kritickým postojom štátneho tajomníka MPSVR Branislava Ondruša, ktoré vyslovil 4. apríla na bratislavskom Slavíne pri príležitosti 79. výročia oslobodenia nášho hlavného mesta od nemeckých okupantov.

(Pokračovanie na str. 3)

Konečne spoznáme zahraničných agentov!!!

Vládna koalícia ide oddeliť zrno od pliev, presnejšie, oddeliť čistú prácu od praktík politických diverzantov. Zákonom ich ide pri-nútiť, aby sa sami priznali, kto sú, resp. kto im platí pesničku, ktorú spievajú.

„Po prvé, ak budeme vo vláde, prijmeme všetky opatrenia, aby mimovládne organizácie politického typu, ako Transparency International Slovensko, nedostali ani cent od štátu. Po druhé, skopírujeme, ale dôsledne skopírujeme, americký zákon o re-

gistri zahraničných agentov a každá takáto organizácia, ktorá je financovaná zo zahraničia, bude musieť pri každom svojom vyhlásení, pri každej svojej aktivite na území Slovenska, uvádzať, že je zahraničný agent! Aby každá Slovenka a Slovák vedeli, koho pieseň spieva,“ uviedol R. Fico v Slovenských novinách zo dňa 9. 4. 2024.

Terorizmus nemá hranice

„Každá krajina na svete má povinnosť spolupracovať v boji proti terorizmu, nech jeho dôsledkami trpí ktokolvek a v tomto duchu som ponúkol súčinnosť aj pánovi veľvyslancovi.“

Predseda vlády SR Robert Fico o telefonáte veľvyslancovi RF v SR Igorovi Bratčíkovovi po teroristickom útoku na Crocus City Hall v Moskve.

Na zamyslenie:

Nezahynie národ, ktorý sa riadi tak svojím rozumom, ako aj svojím svedomím.

Alexander Dubček

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

04

„NATO sú fašisti 21. storočia“

Takúto kritiku severoatlantickej aliancie vyslovil generálny tajomník spoločnosti „Srbijagaza“ Dušan Bajtović, ktorý je aj podpredsedom Socialistickej strany Srbska. Toto vyhlásenie zdôvodňuje tým, že NATO si postavilo cieľ rozčlenenia Juhoslávie a teraz plánuje odtrhnutie Vojvodiny od Srbska.

„NATO sú fašisti 21. storočia.“ „Pozrite sa na životopisy niektorých veľkých funkcionárov,

predovšetkým v Nemecku. Tam boli babičky a dedkovia dôstojníkmi SS,“ poznamenal a dodal, že čo sa týka Juhoslávie, tá sa stala obeťou stáročných snáh, „predovšetkým Nemecka a Vatikánu“, snažiaco sa o vplyv na katolíkov – Chorvátov a Slovincov. „Ich úmyslom je za pomoci USA a Veľkej Británie dosiahnuť občianskou vojnou roztrhanie starej Juhoslávie. Už ju viac nepotrebovali.

Potom ostala Zväzová republika Juhoslávia – Srbska a Čiernej Hory. Aj tú roztrhli...“

„To oni roztrhli medzinárodné právo. A celému svetu predviedli, že medzinárodné právo sú pravidlá hry pre malé štáty a národy.. Nie pre silných...“

USA prišli o hlavný poklad: Suezský prielav sa dostal pod kontrolu Ruska, Iránu a Číny.

Suezský prielav nie je len oblúbeným „zadným dvorom“ Západu, je to aj jeho najväčšie plavebné aktívum. A keď týmto západným aktívom začínajú disponovať všetci okrem Západu a keď USA so všetkými svojimi lietadlovými loďami len stoja a „čumia“, no nič s tým nemôžu robiť, to už svedčí o mnohom!

Pozrime sa na fakty: ruské bojové lode Tichooceánskeho loďstva (s hypersonickou výzbrojou), ktoré sa preplavili cez Báb-el-Mandebský prieliv, vstúpili do Červeného mora, čo vyvolalo veľkú nervozitu v štátoch NATO. Pričom vojenský experti už predtým upozorňovali na možnosť námornej konfrontácie s NATO.

Médiá si zase všimli, že ruskí námorníci dorazili do oblasti útokov Húsiou na lode Západu. Lode Ruska a Číny však napadané neboli.

Deje sa teda veľmi zaujímavá, no zásad-

ná vec: Západ je postavený pred skutočnosť, že mu je odoberaná kontrola nad Suezským prielavom. Formálne ho teraz bude kontrolovať Irán, no ten bude v skutočnosti iba reprezentantom silnejších záujmov Ruska a Číny. Ruské a čínske lode zdvorilo naznačujú hegemónovi, že si netreba myslieť, že Irán je sám a že ho bude možné zlomiť. Rusko a Čína podporujú Irán tak jasne, že to viac ani nie je možné. V podstate je tamojšie americké námorníctvo celé na muške.

A aby sa USA ešte rýchlejšie rozhodovali o úplnom odchode z Blízkeho východu, Rusko podporuje KĽDR a motivuje Washington na rýchly presun svojich záujmov tam.

Čiže Anglosasi už Suezský prielav v podstate stratili a Rusko si bude naďalej obchodovať s ropou a nikto mu to nezakáže.

Podľa novarepublika.cz z 31. 3. 2024

Ako nesvojprávna Európa zmíkla

Poukázal na to ruský minister zahraničia Sergej Lavrov. Ako zmíkla o „nepriznaní“ Putinovho víťazstva v ruských prezidentských voľbách keď Washington vyhlásil, že Putin je realita a treba s ňou takto pracovať!

Konkrétne poradca amerického prezidenta Jake Sullivan vyhlásil, že realita spočíva v tom, že Putin je prezidentom Ruska a USA budú konať, vychádzajúc z toho.

A ako sa náš kontinent predtým strápnoval? Napr. Nemci

sa zastrájali, že keď bude nutné použiť Putinovo meno, nebudú uvádzať k tomu jeho prezidentskú funkciu.

No už je to inak, „pániček“ ukázal smer karavány a štekot zmĺkol.

- r -

Medzinárodný súdny dvor možno ignorovať

Ministerka zahraničných vecí Juhoafrickej republiky Naledi Pandorová 19. marca počas návštevy USA obvinila Izrael zo stanovenia precedensu v nerešpektovaní rozhodnutí Medzinárodného súdneho dvora a zo spôsobenia genocídy v Pásme Gazy.

Vyhlásila, že Izrael nerešpektoval januárové stanovisko Medzinárodného súdneho dvora, aby zabránil genocíde počas bojov proti pales-

tinskemu militantnému hnutiu Hamas. „Predbežné opatrenia Izrael úplne odignoroval,“ zdôraznila.

Juhoafrická republika opakovane žiadala súdny dvor v Haagu, aby Izraelu nariadil opatrenia na zastavenie „rozsiahleho hladomoru“ spôsobeného jeho ofenzívou v Gaze. Izrael požiadavky Juhoafrickej republiky odsúdil ako „poburujúce“ a „morálne neprijateľné“.

Podľa teraz.sk z 19. 3. 2024

Bidenov návrh ako skončiť vojnu v Gaze...

...sa zdá byť racionálny a pragmatický. Niektoré štáty Perzského zálivu sú vraj pripravené priznať Izrael. Vyhlásil to koncom marca v New Yorku a oznámila to agentúra Bloomberg.

„Pracoval som so Saudskou Arábiou aj s ďalšími arabskými štátmi, vrátane Egypta, Jordán-

ska a Kataru. Oni sú pripravení úplne priznať Izrael. Musí byť plán činnosti po Gaze a musí byť dohoda o vytvorení dvoch štátov,“ uviedol.

Spomenutý plán činnosti musí byť vypracovaný tak, aby bral do úvahy záujmy oboch strán konfliktu, dodal Biden.

- r -

Armáda EÚ je nereálna idea!

Pre televíziu CNN to koncom marca vyhlásil vysoký predstaviteľ EÚ pre zahraničnú a bezpečnostnú politiku Josep Borrell.

„Je utópiou predpokladať, že sa vzdáme 27 armád kvôli vytvoreniu jednej,“ vyhlásil.

- r -

Čo píš o (proti)fašizme iní?

■ Nacistická Ukrajina a jej podpora USA/NATO nie sú náhodné

Aby sme pochopili samotnú podstatu politiky USA vo východnej Európe obecné a na Ukrajine konkrétne, musíme sa vrátiť na koniec druhej svetovej vojny.

Kľúčovou postavou je tu generálmajor Wehrmachtu Reinhard Gehlen, ktorého v roku 1942 Hitler vymenoval do čela oddelenia Fremde Heere Ost (FHO), vojenskej spravodajskej organizácie podieľajúcej sa na prenikaní do ruských tylových línii v čase dominancie Tretej ríše v Európe, píše nórsky Steigan blogger.

„Gehlen vytvoril rozsiahlu sieť agentov vo východnej Európe, a keď videl, že Nemecko vojnu prehrá, pripravil sa prejsť na stranu Američanov.

Podľa jeho memoárov z roku 1972 FHO, len pár dní predtým, ako spojenci vstúpili do Nemecka, Gehlen a jeho verní dôstojníci zakopali 52 oceľových sudov naplnených mikrofilmami, obsahujúcimi výsledky šesťročnej špionážnej práce.

Potom nariadil svojim mužom, aby počkali na jeho signál a potichu sa vzdal ozbrojeným silám Spojených štátov. Po rokovaní s vysokými americkými dôstojníkmi uzavrel Reinhard Gehlen s Američanmi dohodu: všetky obvinenia z vojnových zločinov proti nemu budú stiahnuté a výmenou sa vzdal všetkých svojich agentov,“ píše sa v článku.

Koncom roka 1946 americká armáda pridělila finančné prostriedky na vytvorenie tzv. Gehlenovej organizácie, kde Gehlen naverboval 350 bývalých nacistických dôstojníkov a vojnových zločincov a uzatvoril s nimi podobnú dohodu: budú zbavení obvinení výmenou za zhromažďovanie spravodajských informácií o Sovietskom zväze pre Spojené štáty.

Americké okupačné úrady tak vytvorili „Gehlen Organization“ z bývalých príslušníkov 12. oddelenia nemeckého generálneho štábu Fremde Heere Ost.

Následne sa organizácia stala predchodkyňou Spolkovej spravodajskej služby Nemecka (BND), vytvorenej v roku 1956.

Celý článok: <https://slovanskenoviny.sk/nacisticka-ukrajina-a-jeji-podpora-usa-nato-nejsou-nahodne/>

■ Ministerstvo obrany RF odtajnilo dokumenty o Krymskej operácii 1944

Vydalo ich pod multimediálnou hlavičkou „Vítazné dýchanie krymskej jari 44-tého“, ktorá je venovaná Krymskej strategickej víťaznej operácii. Tá sa začala 8. apríla 1944.

Jej hlavným výsledkom bolo rozdrvenie 17. nemeckej armády a úplné oslobodenie Krymského polostrova vojskami 4. UF a samostatnou Prímorskou armádou v súčinnosti s Čiernomorským loďstvom a Azovskou flotilou.

V ministerstve uvádzajú, že úspech bol dosiahnutý cenou prudkého postupu sovietskych vojsk. Do prístupu k Sevastopolu bolo tempo Červenej armády okolo 20 km/deň (maximálne do 65 km/deň). Za takýchto podmienok sa hitlerovci nemohli zastaviť a opevniť na priebežných obranných čiarach a boli nútení plynulo ustupovať.

Podľa ria.ru z 8. 4. 2024

■ 112. výročie narodenia Jozefa Gabčíka – hrdinu protinacistického odboja

Ôsmeho apríla 2024 si pripomíname 112. výročie narodenia genmjr. in memoriam Jozefa Gabčíka, veliteľa skupiny Anthropoid, ktorá vykonala atentát na zastupujúceho ríšskeho protektora, SS-Obegruppenführera a generála polície Reinharda Heydricha.

Táto vojenská akcia dodnes patrí k najznámejším činom protinacistického odboja počas druhej svetovej vojny.

Podľa vhu.sk zo 4. 4. 2024

■ Putin: Na Západe chcú revanš za neúspešné ťaženia Napoleona a Hitlera

Putin tiež vyhlásil, že neprajníci Ruska sa snažia zachovať si hegemoniu vo svete za cenu jeho rozdrobovania.

Podľa vz.ru z 2. 4. 2024

■ Nemecko nemá morálne právo rôzne sa správať voči obetiam nacistov

Takéto stanovisko vyslovila hovorkyňa MZV RF Marija Zacharova v súvislosti s uplatňovaním dvojakého metra SRN voči zločinom na obetiach nemeckých nacistov.

(Pokračovanie na str. 4)

8. apríla sme si pripomenuli Medzinárodný deň Rómov

V SR je rómska národnostná menšina druhou najpočetnejšou.

Medzinárodný deň Rómov nie je len dňom, kedy oslavujeme rómsku kultúru, históriu a tradície. Pred 53. rokmi, 8. apríla 1971, sa v Orpingtone pri Londýne stretli zástupcovia Rómov z rôznych krajín sveta na kongrese, ktorý bol jedným z najvýznamnejších v histórii rómskeho národa. Poprední rómski predstavitelia z celého sveta sa prvýkrát zjednotili na medzinárodnej úrovni a založili prvú medzinárodnú rómsku organizáciu – Medzinárodnú rómsku úniu (IRU).

Spoločne sa dohodli na rómskej vlajke ako symbole Rómov. Tá pozostáva z dvoch pruhov

– spodného zeleného, symbolizujúceho prírodu a horného modrého, predstavujúceho oblohu. V strede sa nachádza červené vozové koleso so šiestimi špicami. Keďže také isté koleso je aj na štátnej vlajke Indie, Rómovia sa týmto spôsobom prihlásili ku krajine, z ktorej ich predkovia odišli pred tisícročím.

Na melódiu ľudovej piesne, napísal Zorko Janovič text skladby „Gelem, gelem,“ ktorú delegáti kongresu prijali za rómsku hymnu. Dohodli sa tiež na spoločnom označení Rómovia a odmietli nesprávne pomenovania „Cigáni, Zigeuner, Gipsy,“ ktoré mali skôr hanlivý význam. Znamenali očierňovanie, marginalizáciu a vylúčenie.

Vladimír Rác, ZO SZPB Partizánske

11 ministrom ocenených členov SZPB

Dňa 3. apríla bol v zasadačke Ústredia SZPB vyhlásený rozkaz ministra obrany SR, ktorým 11-tim bývalým príslušníkom OS SR, dnes funkcionárom SZPB, udelil Pamätnú medailu k 30. výročiu vzniku Ozbrojených síl SR. Žiaľ, nie všetci si ju mohli v tento deň prevziať.

Medailu oceneným v prítomnosti predsedu SZPB Viliama Longauera odovzdával generálny

riaditeľ sekcie ľudských zdrojov MO SR Martin Rímeš.

V príhovore k prítomným obaja vyzdvihli potrebu spolupráce a udržania jednoty ministerstva a Zväzu, pričom ministerstvo sa chce opierať o skúsenosti našich zaslúžilých členov.

Za vyznamenaných sa ministerstvu obrany poďakoval plk. v. v. Václav Homišan. – r –

50. jubileum behu v Topoľčiankach

Písal sa 28. marec 1975, keď sa uskutočnil prvý ročník cezpoľného behu z príležitosti oslobodenia Topoľčianok. Štartovalo na ňom 223 bežcov. Víťazom hlavnej kategórie sa stal Ivan Kováč z Dukly B. Bystrica, majster ČSSR v behu na 1500 metrov (neskôr bol rozhlasovým reportérom).

Pri zrode behu stáli učitelia telesnej výchovy Ján Dolnák, Ladislav Šusták, predseda TJ Michal Kazík, neskôr Štefan Orolín, Jozef Barát a ďalší.

Podujatie, ktorým si obec pripomína výročie oslobodenia (28. 3. 1945), v tomto roku oslávilo už okrúhlu päťdesiatku. Počas bohatej histórie na ňom štartovalo množstvo bežcov zvučných mien. Do Topoľčianok chodili na sústredenia atléti Dukly BB pod vedením trénera Dušana Valenta. V jeho bežeckej skupine boli také zvučné mená ako Milan Slovák, Attila Barus, neskôr Robert Štefko a Miroslav Vanko (všetci víťazi Behu oslobodenia Topoľčianok) ako aj súčasná reprezentantka v behu na 800 m Gabriela Gajanová.

Päťdesiaty ročník sa uskutočnil v sobotu 23. marca 2024. Beh oslobodenia Topoľčianok organizujú miestny obecný úrad a základná škola pod patronátom ZO SZPB.

Krosový beh cestičkami v miestnom parku, kde sa prechádzal aj prezident Masaryk, si užili mladší

i starší vyznávači pohybu. Pre dospelých boli pripravené trate s dĺžkou 9,5 km (dva okruhy) a 4,8 km.

V cieľi všetci bežci dostali účastnícku medailu, traja najlepší v absolútnom poradí aj finančné prémie. Novinkou 50. ročníka bola kategória nordic walking ako súčasť Slovenského pohára.

Víťazi 50. ročníka Behu oslobodenia Topoľčianok (uvádzame len najmladšiu generáciu)

Deti MŠ dievčatá – Olívia Sadovská, Topoľčianky.

Chlapci MŠ – Damian Babkovič, Malý Lapáš.

Žiačky nar. 2016–2017 200 m – Nina Tkáčová, AK Bojničky.

Žiaci nar. 2016–2017 200 m – Gabriel Boris Boniš, ZŠ Topoľčianky.

Žiačky nar. 2014–2015 300 m – Klára Kubíková, Púchov.

Žiaci nar. 2014–2015 300 m – Pavol Bielik, ZŠ Topoľčianky.

Žiačky nar. 2012–2013 500 m – Dominika Dugová, Spartak Myjava.

Žiaci nar. 2012–2013 500 m – Jakub Zapalač, ZŠ Topoľčianky.

Žiačky nar. 2010–2011 650 m – Nelly Halmešová, AC Stavbár Nitra.

Žiaci nar. 2010–2011 650 m – Ladislav Greguš, AK Z. Moravce.

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

okrem prírjmov z členských príspevkov. Z ObIV SZPB nedostáva väčšina ZO SZPB ani cent! Po druhé, podarilo sa nám omladiť a priebežne rozširovať členskú základňu. Máme 78 členov, najmladší má 25 rokov, najstarší 80 rokov.

Lubica Blašková, predsedníčka ZO SZPB Jána Bulíka, Bratislava – Petržalka: – Sama som sklamaná, lebo nevyriešila absolútne nič. Apatia členov, vedenie sa tváril, že nepočulo čo som hovorila. Škoda energie a času.

Anketová otázka do Bojovníka č. 5/2024:

Čo považujete za najnehoráznejšiu falzifikáciu 2. svetovej vojny a nášho 2., teda protifašistického, odboja? (odpovede posielajte do 13. 5. 2024)

Anketová otázka do Bojovníka č. 6/2024:

Mali V. Británia, USA a ďalší spojenci otvoriť 2. front skôr? (odpovede posielajte do 7. 6. 2024)

Vyhlásenie SZPB

(Dokončenie zo str. 1)

Vo svojom prejave odsúdil protidemokratický legislatívny návrh poslanca (NR SR) za stranu Sloboda a solidarita Juraja Krúpa „ktorý vedie dlhodobý zákerný boj proti nášmu zväzu. Poslanec Krúpa predložil do parlamentu bezcharakternú novelu zákona o protifašistickom odboji, ktorou nám chce zakázať šíriť historickú pravdu o hrdinstvách sovietskych vojakov, o zásluhách Červenej armády i o obetiach komunistických odbojárrov..., chce zamedziť vyzdvihovanie Sovietskeho zväzu.

Liberálny poslanec Krúpa chce dosiahnuť presne to, čo neofašisti a neonacisti, pričom návrat skutočne vŕeľového a civilného charakteru osláv Výročia SNP označuje za „otvorený priestor na zneužívanie odkazu SNP“.

My, členovia SZPB, pevne veríme, že tento legislatívny paškvil bude zmetený z rokovacieho programu Národnej rady SR.

Predsedníctvo Ústrednej rady SZPB a jeho 18 000 členov.

V Bratislave dňa 4. apríla 2024

Výzva SZPB

Vážení prezidenti, premiéri EÚ, ľud Ukrajiny a Ruskej federácie!

My, členovia SZPB, potomkovia vojakov a partizánov, ktorí bojovali v 2. svetovej vojne po boku Červenej armády za oslobodenie našej vlasti, vás v mene antifašistických a ľudských ideálov nášho Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov vyzývame:

„Zastavte vzájomné krvipre-

lievanie na Ukrajine! Podporte mierové rokovania na základe už prijatých Minských dohôd na ukončenie vojenského konfliktu. Pomôžte zabezpečiť mier a spolunažívanie pre oba slovanské národy.

MIER je najvyššou hodnotou človečenstva na zachovanie života na tejto zázračnej planéte nekonečného Vesmíru, ktorú sme si nazvali ZEM. Pozerajme sa do budúcnosti!“

Predsedníctvo ÚR SZPB

V Bratislave 13. marca 2024

Stanovisko FIR: Pred 85 rokmi nemecký fašizmus rozbil ČSR

V tomto období si antifašisti a ich organizácie po celej Európe pripomínajú udalosti, po ktorých, po násilnom pripojení Rakúska k Nemeckej ríši v marci 1938, odovzdal Mnichovský diktát zo septembra 1938 oblasť Sudet nemeckej rozpiňavosti na úkor ČSR.

Pre nás, antifašistov, nie je pripomenutie si tohto dátumu len historickým prehľadom, ale aj dôležitým bodom v historicko-politickej diskusii o príčinách druhej svetovej vojny.

Marec 1939 bol vlastne posledným časovým bodom, v ktorom mali mocnosti, najmä Anglicko a Francúzsko, príležitosť zastaviť vojenskú rozpínanosť nacistického Nemecka. Premeškanie tejto príležitosti bolo hlavnou príčinou cesty k druhej svetovej vojne.

O to je pre nás dôležitejšie poznanie, ako predstavitelia štátov protifašistickej koalície v nasledujúcich rokoch rešpektovali a v súčasnosti rešpektujú spoločné záväzky na zachovanie mieru, prijaté po porážke nemeckého nacizmu v Norimberskom procese. Ako rýchlo sa, kvôli snahe politikov o ovládnutie sveta, na ne zabudlo.

Podpredseda ÚR SZPB Juraj Drotár

Čo píšu o (proti)fašizme iní?

(Pokračovanie na str. 2)

Nemci totiž hovoria o osobitnej zodpovednosti Nemcov pred Židmi. „A čo bude s umučenými, spálenými, zaživa zakopanými ľuďmi iných národností a štátnej príslušnosti? Kompenzácie sa budú vyplácať obetiam nacistických zverstiev len jednej národnosti a niešť historickú zodpovednosť pred občanmi len jedného štátu – toto je opakovanie zločinov a chýb spred 80 rokov,“ uviedla.

Podtrhla pri tom, že Berlín uskutočňuje svoju politiku napriek ustanoveniam medzinárodných právnych dokumentov. Zacharová tiež pripomenula, že rezolúcia VZ OSN A/RES/60/7 o holokauste hovorí o utrpení „Židov a nespočetného množstva predstaviteľov iných menšín“, a že túto formuláciu využíva aj rezolúcia UNESCO 34C/61. Berlínska deklarácia OBSE tiež hovorí o „všetkých etnických a náboženských skupinách“. Nacistické Nemecko páchalo zločiny nielen proti jedinej národnosti, ale proti mnohým. Preto sa tiež používa formulácia „zločinu proti ľudskosti“, ktorú stanovil Norimberský tribunál.

RIA Novosti, 28. marec 2024

■ Viac ako 250 konfliktov a milióny zabitých: Ako USA a NATO podnecovali konflikty na celej planéte

Od založenia Severoatlantickej aliancie v roku 1949 nebol ani jeden rok, v ktorom by sa armáda tohto bloku nezúčastnila na vojne. Je zrejmé, že v záujme svetovej bezpečnosti musí subjekt ako NATO prestať existovať.

Ako protiváhu NATO podpísalo 14. mája 1955 osem socialistických krajín (Albánsko, Bulharsko Maďarsko, NDR, Poľsko, Rumunsko a Československo) pod vedením ZSSR Zmluvu o priateľstve a spolupráci známu ako Varšavská zmluva. Platnosť zmluvy sa skončila 26. apríla 1985.

AM z 26. 3. 2024, výňatok

■ Nečakaný, no dávny spojenec Rusov. Poľné myši žerú obrnence NATO ako kedysi Wehrmachtu

Viete o tom, že v roku 1942 hľadavce zastavili nemeckú divíziu pri Stalingrade?

Ak by sa na Západe a na Ukrajine učili vojnové dejiny, zrejme by im neušlo, že myši sa už zapájali do boja na ruskej strane. Stalo sa to v roku 1942 pri Stalingrade: nemeckí nacisti tu plánovali uskutočniť protiúder silou 22. tankovej divízie. Lenže plány im krachli. Čo o tom napísal nemecký diplomat, novinár a spisovateľ Paul Carell v knihe Východný front: „V roku 1942 v 204. tankovom pluku 22. tankovej divízie 48. tankového zboru zo 104 tankov myši zožrali káble v 62 mašinách, ktoré sa nachádzali v zákopoch a boli prikrýté slamou.“ Poľné myši totiž pri hľadaní tepla zaliezali do tankov, ktoré Nemci držali v studených mrazoch našartované. No a keďže boli pri tom aj hladné, tak žrali všetko, na čo naďabli. Najviac im vtedy chutila bužírka okolo káblov.

AM z 24. 3. 2024, výňatok

■ Pred 85. rokmi maďarská armáda vtrhla na východné Slovensko

Vpád vojsk maďarskej armády 23. marca 1939, neskôr nazvaný Malou vojnou, znamenal od roku 1919 už tretí vstup maďarských vojsk na Slovensko. Prvý pokus o anexiu slovenských území sa v roku 1919 nevydaril, bol potlačený zásahom Dohody a čs. ozbrojených síl.

V septembri 1938 práve vďaka Nemecku a Taliansku, s ktorými mali Maďari výborné vzťahy, získali v prvej Viedenskej arbitráži 2. novembra 1938 vyše 20 % územia Slovenska a vyše 12 % územia Podkarpatskej Rusi. Súčasťou Maďarska sa stal o. i. Senec, Levice, Lučenec, Rimavská Sobota či Košice.

Nová hranica bola stanovovaná tak, aby Slovensku rozbila dopravnú sieť a spôsobila čo najväčšie škody.

Tragédia Podkarpatskej Rusi

Maďarská diplomacia sa však so ziskami z Viedenskej arbitráže v novembri 1938 neuspokojila a pokúšala sa o obsadenie ďalších častí Slovenska. Zlom nastal 12. marca 1939, keď získala od Hitlera súhlas na okupáciu celej Podkarpatskej Rusi, hoci tam žilo iba okolo 5 % Maďarov a k Maďarsku toto územie nikdy nepatrilo.

Podkarpatskú Rus (od novembra 1938 už pod názvom Karpatiská Ukrajina) začali obsadzovať už o dva dni, 14. marca. Keď slovenský snem na poľudnie 14. marca vyhlásil štátnu samo-

(Pokračovanie na str. 12)

AKTUALITY

Zdôverili ste sa

Čo nás ťaží?

V dnešnej podivnej dobe nie je jednoduché udržať štafetu zdedenú po skutočných bojovníkoch proti fašizmu.

ZO SZPB sú stále finančne poddimenzované, predsedovia ZO SZPB sa musia doslova ponížiť a prosiť o sponzorský dar od našich sympatizantov s lepším príjmom. Popríklad vlastnými rukami musíme vyrobiť kytice, aby sme ušetrili to málo, čo sa vyzbiera z členských známok. Časť ešte odvedieme na oblastný výbor.

Neviem, ako to funguje v iných mestách, no ja som predsedníčka málopočetnej ZO SZPB. Pri kladení takého hand made venca človek aj prehltnie horkú slinu a potom s nehranou pokorou vzdáva úctu osloboditeľom od nacizmu a fašizmu. Pýtam sa, kde máme zobrať financie na ďalšie plánované akcie? Veď nám je dané za úlohu pracovať s mládežou, učiteľmi a ženami! Spolupracovať s Červeným krížom. Aj prednášky a školenia pre členov niečo stoja. Stále sme ako členovia SZPB nechcené „dieťa“?

Archív USA zverejnil slub generálneho tajomníka NATO, vyslovený po rozpade ZSSR

NATO v roku 1992 ubezpečovalo Moskvu, že neplánuje zasahovať do záležitostí Ruska s SNŠ. Vyplýva to zo záznamu rozhovoru bývalého generálneho tajomníka aliancie Manfreda Wernera s bývalým predsedom Najvyššieho sovietu RSFSR Ruslanom Chasbulatovom v roku 1992, zve-

rejeným americkým archívom národnej bezpečnosti.

„My sa nechystáme zasahovať do vnútorných záležitostí Ruska a taktiež do vnútorných záležitostí iných nezávislých štátov – členov SNŠ,“ tvrdil Werner Chasbulatovi 25. februára 1992 počas jeho návštevy Moskvy, kde rokovali

o bezpečnosti v Európe a o spolupráci NATO s Ruskom.

Odtajnené dokumenty obsahujú stenografický záznam zasadnutia generálneho tajomníka NATO s vedením ruského parlamentu, ministra obrany USA s vysoko postavenou delegáciou Dumy a tiež správy ministra obrany Ruska na spoločných rusko-amerických manévroch.

Podľa ria.ru, 4. apríla 2024

Rusko žiada, aby Nemecko uznalo obliehanie Leningradu za genocídu

Ruské ministerstvo zahraničných vecí v tejto súvislosti zaslalo nemeckej diplomacii nótu, v ktorej kritizuje „rozporuplné riešenie“ minulosti.

Nemecké zločiny z koloniál-

neho obdobia sú uznané za genocídu, ale nacistické zločiny proti národu bývalého Sovietskeho zväzu počas druhej svetovej vojny nie, uvádza sa v note. „Ruská strana trvá na oficiálnom uznaní týchto zverstiev tretej ríše

za genocídu,“ tvrdí dokument.

Počas takmer 900-dňového obliehania Leningradu (dnes Sankt Peterburg) v rokoch 1941–1944 zahynulo približne 1,1 milióna ľudí. Obrovské množstvo civilistov zomrelo hladom alebo zamrzlo.

Podľa teraz.sk z 20. 3. 2024

Ruská polícia nenašla narušenia zákona o extrémizme okolo smrti Stalina

V Bojovníkovi 3/2024 sme na strane 4 uverejnili informáciu, že politická strana Komunisti Ruska požiadala FSB

a Generálnu prokuratúru RF o preverenie okolností smrti predsedu VKS(b) Josifa Džugašviliho Stalina.

Dnes prinášame správu, že moskovská polícia vraj nenašla na smrti Stalina žiadne príznaky porušenia zákona o extrémizme. Doklad o stanovisku má aj RIA Novosti.

– r –

Obdobie covid: Zásahy do ľudských práv boli identifikované...

...počas odbornej konferencie v 13. týždni.

Poukázalo na ne viacero rečníkov z oblasti odbo-

ru i práva. Informoval o tom splnomocnenec vlády SR na preverenie procesu riadenia a manažovania zdrojov počas pandémie COVID-19 a poslanec NR SR Peter Kotlár (SNS).

Podľa teraz.sk z 28. 3. 2024

Kto „potrestal“ Attilu Végha?

Bola to spoločnosť Renault, ktorá s ním, ako so slovenským bojovníkom zmiešaných bojových umení, ukončila spoluprácu. Dô-

vod? Že pred druhým kolom prezidentských volieb verejne podporil Petra Pellegriniho.

Viete, ako sa spoločnosť

Renault správala počas hitlevrskej okupácie Francúzska a koho podporovala???

Ja len, že ak by nám tu niekto chcel zavádzať pravidlá o morálke a záujmoch!

Vladimír Mikunda

Myšlienka čísla **Propaganda nerobí z ľudí idiotov. Propaganda je cieleňá na idiotov.**

G. B. Shaw (1856–1950)

3-krát o 79. výročí oslobodenia Bratislavy

Prvej a tretej spomienky sme sa zúčastnili na Slavíne, druhou bolo položenie venca predsedom SZPB Viliamom Longauerom a tajomníkom ÚR SZPB Zdenkom Martonom pri pamätníku Sovietskej armády pri Hviezdoslavovom námestí. (Stále nám tu nesedí nápis „Sovietska armáda“, pretože tá vznikla z Červenej armády až v roku 1946. Na google mape je to však uvedené správne: „Vít'azstvo – pamätník oslobodenia Červenou armádou“.)

Prvé zhromaždenie...

...organizoval bratislavský oblasťný výbor SZPB a okrem vedenia SZPB sa ho zúčastnili poslanec NR SR Štefan Gašparovič a štátny tajomník MP-SVR Branislav Ondruš, ktorý vystúpil s hlavným prejavom. Spomenul v ňom aj nedávno zosnulú partizánku Annu Bergerovú, ktorá na pietach na Slavíne nikdy nechýbala.

Hlavným posolstvom, ktoré toto zhromaždenie vyslalo, bola opätovne vyjadrená úprimná vďaka našim osloboditeľom – hrdinskej Červenej armáde, Rumunskej kráľovskej armáde, 1. čs. armádnemu zboru v ZSSR a partizánom z 33 národov sveta.

Avšak od Branislava Ondruša tu zaznel aj iný pohľad na hrdinstvo. Na dnešné hrdinstvo! Prejavujú ho vraj tí, ktorí sa takýchto podujatí neochvejne zúčastňujú, pretože nielen v našej spoločnosti sa „po takmer osemdesiatich rokoch z dôsledného antifašistického postoja stáva tiež, pomaly, hrdinstvo“. A že „najodhodlanejšou, najaktívnejšou a najtrepanejšou zložkou civilného odboja boli komunisti a ich ilegálne štruktúry“.

Samozrejme, že B. Ondruš neopomenul ani „bezcharakternú novelu zákona o protifašistickom odboji“, od poslanca za SAS Juraja Krúpu, „ktorý vedie dlhodobý boj proti nášmu zväzu“ a „chce nám ňou zakázať šíriť pravdu o hrdinstvách sovietskych vojakov, o zásluhách Červenej armády, o obetiach komunistických odbojárov...“.

Druhé pietne zhromaždenie...

...zorganizoval predseda vlády SR Robert Fico, ktorý na ňom privítal velvyslancov

Ruska, Bieloruska, Kazachstanu a Azerbajdžanu. Velvyslanci západných štátov odmietli na Slavín prísť! A to vraj preto, lebo tam boli prítomní veľvyslanci Ruska a Bieloruska. My k tomu dodávame, že radi sa predvádzajú na Ukrajine, kde už úplne prirodzene maškurujú potomkovia banderovcov. Tých banderovcov, ktorí k nám prišli potláčať SNP! Čiže rozumej, ktorí nám nechceli dovoliť, aby sme sa vymanili spod nacistickej čížmy. A radi by, aby sme ich nacistický režim dnes aj vojensky podporovali.

S hlavným príhovorom vystúpil Róbert Fico a hneď na úvod odovzdal všetkým pozdrav od bývalého českého premiéra a prezidenta Miloša Zemana, ktorému zdravotný stav neumožnil navštíviť nás osobne. My spoločne „máme svoju pravdu o 2. svetovej vojne a túto pravdu si nedáme zobrať“.

„...pravda o druhej svetovej vojne, veď to je, preboha, základ nášho bytia, veď to je základ usporiadania sveta po 2. sv. vojne, je to základ mierového usporiadania medzinárodného spoločenstva. Nesmieme dovoliť, aby nám túto pravdu ukradli! Vtedy sa staneme veľmi ľahkou korisťou a mnohí si želajú, aby sa malé suverénne krajiny stali korisťou ľahkou a stráviteľnou.“

Múdry človek, Vlado Mináč, to povedal raz veľmi perfektne „dejiny sa dajú na chvíľku znásilniť, ale treba vedieť, že dejiny sa potom vždy poriadne vypomstia“.

Áno, je pravda, že sú tu tendencie spochybňovať úlohu národov bývalého Sovietskeho

Členovia bratislavskej oblastnej organizácie SZPB.

Za Ústredie SZPB položili doobeda veniec zľava: V. Dobrovič, Z. Marton, V. Longauer a O. Kuňak.

Členovia SZPB.

zväzu v 2. sv. vojne. A to nie sú tendencie náhodné, to sú úmyselné konania! Cez médiá, mimovládne organizácie, pomaly sa nám to tlačí do škôl a začína sa vytvárať obraz, že to všetko bolo úplne inak, ako bola skutočná historická pravda o druhej svetovej vojne,“ zdôraznil R. Fico a vyzval stretávať sa „tu, na tomto mieste, pretože Slavín je našou Sochou slobody“.

V ďalšom predseda vlády pripomenul strašný historický fakt zo septembra 1941, keď sa Hitler v rozhovore s rumunským ministrom zahraničných vecí nechal počuť, že „mojim poslaním je vyhubiť Slovanov“! R. Fico takúto genocídu Slovanov prirovnal s vyhubením amerických indiánov.

„To nad týmto máme my zadržávať oči? Odpovedám veľmi jasne: Nikdy!“

Pán premiér, ďakujeme ti!

Nechal sa hneď na začiatku počuť podpredseda NR SR Andrej Danko. „Pán skutočný premiér Róbert Fico ďakuje ti, že si konečne zorganizoval oficiálne stretnutie na Slavíne tak, ako sa na hrdú slovenskú vládu patrí!“

V ďalšom sa zdôveril, že nevie pochopiť ako môžu dnes bojovať proti sebe dva bratské slovenské národy. „Zamýšľam sa aj nad tým, do akej pozície nás tlačia voči Českej republike.“

„Aj na ukrajinsko-ruských

vzťahoch vidíme, aké nebezpečné je nechápať históriu, aké nebezpečné je podceňovať otázku národnostných menšín, aké nebezpečné je nechať sa veľmocami provokovať a aké ľahké je ľudí rozvadiť?“

„Aj my tu máme ľudí, ktorí majú svoju filozofiu založenú na hádkach. Ale prečo nás rozháďajú? Prečo jatria rany, prečo spochybňujú jasnú pozíciu banderovcov? S jediným cieľom – aby nás ovládali!!“

Slovo syna osloboditeľov

Ruský velvyslanec sa zhromaždeniu príchovril vo svojej materčine. Prítomní mu však rozumeli a niekoľkokrát sa mu za jeho slová odvdáčili potleskom.

„Vyjadrujem srdečné ďakujem za chrabré postoj pri obhajovaní pravdy, za obhajobu pravdy o druhej svetovej vojne, za obhajobu pamiatky na tých ľuďoch, ktorí sa z tejto vojny nevrátili. Je to veľká strata pre náš veľký sovietsky ľud.“

27 miliónov padlých. Každá rodina stratila niekoho zo svojich blízkych a mnohí ležia tu, na Slavíne. Mnohí sú pochovaní v slovenskej pôde inde. Celkovo šesťdesiattri a pol tisíc ľudí.

Cestujem po vašej krajine a vidím, ako sa pozorne staráte o tieto hroby. Vidím, že pri výročiach oslobodenia obcí sa na nich objavujú kvety. Ďakujem vám za vašu pamäť!“

Ruský veľvyslanec ukončil príhovor myšlienkou básnika Roberta Roždestvenského o zachovávaní pamäte: „Mŕtvi ju nepotrebujú, potrebujú ju živí!“

Členovia SZPB prišli na Slavín s pocitom hrdosti, ...aby sme si pripomenuli 79. výročie oslobodenia hlavného mesta Slovenska, Bratislavy, zdôraznil na začiatku svojho príhovoru predseda SZPB Viliam Longauer.

Vyjadril, že „všetci máme dobrý pocit, že sme sa tu mohli stretnúť a povedať si niekoľko dobrých slov na povzbudenie do ďalšej činnosti“. O Červenej armáde, ako našej osloboditeľke, uviedol, že si splnila svoju misiu, keď oslobodila vyše polovicu Európy. Zdôraznil pri tom, že „na obdobie fašisticko-nacistickej poroby nikdy nesmieme zabudnúť. Naopak, musíme urobiť všetko, aby ďalšie generácie poznali svoje vlastné, pravdivé dejiny“.

„Rany minulosti sa už zahojili, ale jazvy po nich zostali! A práve tie musíme vysvetľovať,“ podtrhol a vyzdvihol pri tom výchovu mladej generácie v rodinách.

Na záver zdôraznil, že Slovenský zväz protifašistických bojovníkov je otvorenou mierovou spoločenskou organizáciou, ktorá ľudí spája a nie rozdeľuje!

Vladimír Mikunda

Pri poobedňajšom kladení vencov delegáciu Ústredia SZPB predstavovali zľava: Predseda rozhodcovskej komisie ÚR SZPB Jozef Dolník, predseda SZPB Viliam Longauer a tajomník ÚR SZPB Zdenko Marton.

Koho posielala Macron proti Rusom? „Napoleonových“ vojakov!

Ak veriť únikom informácií z francúzskych médií, Macron si už vybral konkrétny pluk, ktorý má ísť na Ukrajinu a postaviť sa tam Rusku. Čím je výnimočný tento vojenský útvar, ktorý sa bil s Rusmi ešte v časoch Napoleona, čím je vyzbrojený a prečo má dnes problémy s náborom vojakov?

Le Monde uviedli, že hodnotu ukrajinskej čierozeme bude môcť oceniť 126. pechotný pluk (126e RI), ktorý má sídlo v mestečku Brive-la-Gaillarde v departemente Corrèze. Symbolom pluku je biely bizón, figuruje aj na zástave pluku spolu s lotrinským krížom. Motto pluku znie: Fier et vaillant, čo znamená „hrdý a chrabrý“.

Najzaujímavejšie na pluku je to, že jeho história je tesne spojená s Ruskom. Vytvorený bol počas francúzskej revolúcie v roku 1793, no najznámejším sa stal pri Napoleonomi Bonapartovi.

V roku 1811 chránil francúzske pobrežie pred Anglikom. O rok sa zúčastnil Napoleonovho ťaženia do Ruska. Príliš sa mu však nedarilo, pretože už o rok tých pár vojakov, ktorí prežili bitky s ruskou armádou, bolo zaradených

do zostavy iného, a to 123. pechotného pluku.

Lenže bol to práve 126. pluk, ktorý prikrýval historický ústup francúzskeho cisára cez rieku Berezinu. Pluk mal byť vlastne obetovaný, aby Rusi Napoleona nezajali. Čo sa vtedy ruským kozákom takmer podarilo.

Po napoleonských vojnách bol pluk niekoľko krát rozpustený a opäť sformovaný. Na konci 19. storočia sídlil v kasárni v Toulouse, v roku 1907 sa presťahoval do neznámeho mestečka Brive-la-Gaillarde.

V 1. sv. vojne bojoval pri Verdune, počas 2. sv. vojny dobýval v roku 1944 Karlsruhe.

Neskôr mal na starosti zabezpečenie poriadku v Bosne, Čade, Afganistane, Kosove, SAR, v Senegale, v Mali...

Dnes patrí pluk do zostavy 1. divízie 9. brigády námornej pechoty francúzskej armády a predurčený je na účasť v bojoch mimo Európu alebo na rýchle presuny na bojiská, ktoré sú značne vzdialené od územia Francúzska.

Na webovej stránke pluku si prečítame jeho charakteristiku ako „mobilný, letecky prepravitelný, univerzálny, osobitne efektívny v blízkom boji a v bojoch v mestskom prostredí“.

Talianske noviny Il Messaggero hodnotia jeho početný stav na 1 200 vojakov plus 200 záložníkov. Obe médiá ho považujú za jeden z najlepších plukov vo francúzskych ozbrojených silách.

Kým talianski novinári sa dnes vyjadrujú o 126. pluku hmlisto, francúzski otvorene hovoria o pripravách štátu na vojnu.

Nemecký generál o Ukrajine

Generál Harald Kujat v rozhovore pre RBB Inforadio uviedol, že OSU nemajú dostatočný vojenský potenciál na dosiahnutie cieľov na bojovom poli.

„V Nemecku si romantizujú vojnu. Myslia si, že sa dá vyhrať morálnymi dôvodmi. Na to sú však potrebné vojenské možnosti, palebná sila. Lenže tu sa to pomaly, ale isto prikláňa na stranu Ruska,“ vyhlásil.

Na posilnenie svojich slov obrátil pozornosť na to, že Rusko nepociťuje problémy s povolávaním dobrovoľníkov do svojich ozbrojených síl, kým na Ukrajine je personálna otázka mimoriadne zlá. Vyjadrenia, že Kyjev môže dosiahnuť svoje ciele pri dodávke dostatočného množstva zbraní nazval „úplným nezmyslom“. „Nedokázali sme to dosiahnuť s tankami a nezvládli by sme to ani s raketami Taurus,“ podtrhol generál.

O perspektíve do jesene 2024

„Oni (Rusi) sú na ceste k víťazstvu a preto sa nechystajú robiť nič, čo by ich prinútilo odkloniť sa od tejto cesty.

Priamo teraz, podľa slov vysoko postaveného ruského generála,

majúceho bojové skúsenosti na fronte, k máju budú Ukrajinci v stave, že nebudú môcť držať súčasné postavenia. Budú musieť ustúpiť k rieke Dneper.

Je to strategický ústup a toto

pravdepodobne spôsobí všeobecný krach ukrajinských ozbrojených síl, pretože už nemajú zdroje a Rusko to využije. No a k septembru Rusko bude v Odeze, Charkove, Dnepropetrovsku... a vojna sa skončí.“

Scott Ritter na youtube.com 21. marca 2024

Kňaz: Prečo nechcú byť ukrajinskí zajatci vymieňaní?

Kňaz Oleg tvrdí, že ukrajinskí zajatci nechcú byť vymieňaní zo strachu pred smrťou.

Navyše sa čudujú dobrým podmienkam, aké v ruskom zajatí prežívajú. A vraj keď sú medzi štyrmi očami, tak prosia, aby ich nedávali na zoznam vymieňaných, pretože nechcú zomierať za kyjevský režim, tvrdí kňaz Oleg, ktorý slúži v zajateckom tábore.

„Oni chápu, že do zajatia nepadli len tak. Vidia, že voči zajatcom sa tu dobre správajú: majú samostatné baraky, trikrát za deň stravovanie s kalkuláciou potrebných kalórií, všetci nosia nové odevy, vydávajú sa im cigarety. U nás, v Rusku, im nič nechýba. Ich jedinou prosbou je nedávať ich na zoznam výmeny zajatcov, pretože, vraj,

nechcú sa nanovo dostať do toho mlynčeka na mäso,“ uviedol kňaz pre RIA Novosti.

Ukrajinskí zajatci zároveň porozprávali kňazovi o hrozných podmienkach, v akých Ukrajina drží ruských zajatcov. Ten však dodal, že nie všetci ukrajinskí zajatci sa z toho kajajú.

Zaujímavé je tiež to, čo hovorí o ruskom zajatí ukrajinská nacistická propaganda. Vraj tam Ukrajincov mučia a štvrtia.

Rusi sú na vojnu pripravení, my nie...

...vyhlásil na sociálnej sieti X bývalý poradca hlavy Pentagonu plk. v. v. Douglas Macgregor v súvislosti toho, ak NATO vyšle na Ukrajinu svojich vojakov.

„Ak vojská NATO vstúpia na územie Ukrajiny, začne sa vojna s Ruskom. Rusi sú na to pripravení, no my nie,“ varoval.

Čo povedal v prejave na Slavíne predseda vlády SR Róbert Fico?

„...trápi nás aj to, čo sa deje na Ukrajine. Ale, prosím, uveďme si, do akej situácie sa dostávame! Ako na seba naráža vojenská realita a plány a ciele politické, ktoré prichádzajú zo Západu.

Vojenská realita je veľmi jasná! Je dnes úplne evidentné, že Ukrajine sa vojensky nedarí. A na druhej strane sú politické plány a ciele, že nie je možné v žiadnom prípade dopustiť, aby jedna z týchto strán, v tomto prípade Ruská federácia, bola úspešná.

Čo bude výsledkom tohto konfliktu vojenskej reality a politických plánov? Dlhoročný vojnový konflikt! O tri roky budeme tam, kde sme aj teraz, len bude podstatne viac mŕtvych vojakov na jednej aj druhej strane.

Obraciam sa na všetkých prítomných. Určite sa nebude hnevať ani pán veľvyslanec Ruskej federácie, ani nikto iný, ak poviem, že si želáme mier zbraní, želáme si čo najrýchlejšie zastaviť všetky vojenské operácie. Želáme si, aby Európska únia zohrala podstatne aktívnejšiu úlohu, pokiaľ ide o sprostredkovanie takéhoto dobrého, čestného mieru pre obidve strany.

Nemôže byť EÚ vojnovou organizáciou, ktorá podporuje vojnu! Veď, predsa, bola založená na princípoch mieru.“

Čo je stále v „českom“ internete o banderovskom nacistickom práve?

Odpoveď na to dostaneme keď si poprečítujeme titulky v novinách v roku 2014.

Novinky ČTK z 11. 5. 2014: Ukrajinskí vojaci v Krasnoarmijsku násilne ukončili referendum a strieľali do davu.

HRW z 21. 10. 2014: Ukrajinskí vojaci ostreľujú Doneck kazeťovou muníciou.

Aktuálně.cz zo 17. 10. 2014: Kyjev ovládli násivky nacistov. Noví banderovci vycerili zuby.

EuroZprávy.cz z 23. 2. 2014: Kyjev pritvrďuje: Parlament zrušil jazykový zákon, hrozia protesty menšín.

Aktuálně.cz z 13. 8. 2014: Svedkovia: Ukrajinská armáda je ako dobyvateľ. Páli aj do škôl.

Internetom bola tiež šírená fotografia ako Vladimír Zelenský udeľuje titul Národného hrdinu Ukrajiny s radom zlatých hviezd vodcovi nacistických milícií Pravý sektor Dmitrijovi Kocubajlovi.

Čiže v roku 2014 to ešte nebola ruská propaganda?

Rusko nepotrebuje rozhovory s Ukrajinou, ...

...Rusko potrebuje len víťazstvo, pretože kyjevský režim ukázal, že Ukrajina je teroristický štát, vyhlásil poradca hlavy DLR Jan Gagin.

Dodal, že ani Západ neverí vo víťazstvo Ukrajiny, navyše ho ani nepotrebuje. Západ potrebuje len oslabenie Ruska akýmkoľvek spôsobom, vrátane rukami Ukrajiny.

Podľa vz.ru zo 7. 4. 2024

Ukrajina má nelegitímneho prezidenta

Na sociálnej sieti X na to poukázal líder francúzskej strany „Patrioti“ Florian Filippo.

Voľby prezidenta sa mali na Ukrajine konať 31. marca 2024, no boli zrušené kvôli vojnovému stavu a všeobecnej mobilizácii.

Ukrajina však vojnu Ruskej federácii stále nevyhlásila.

Z rokovania banskobystrického oblastného výboru

Nie náhodou sa 25. 3. 2024 konalo zasadnutie ObIV SZPB Banská Bystrica. V tento deň pred 79. rokmi vojská Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády oslobodili srdce Povstania, Banskú Bystricu. Skončilo sa tak utrpenie obyvateľov mesta a okolia, spôsobené fašistickým besnením po frontovej porážke povstaleckých vojsk.

Oblastný výbor ústami predsedu Jána Pacea zhodnotil činnosť výboru od ostatného zasadnutia. Hlavnou úlohou oblastnej organizácie bolo vykonanie hodnotiacich schôdzí ZO SZPB. V správe kriticky poukázal na nedostatky v danej oblasti, na rezervy v organizačnej

práci výborov a na skutočnosť, že najpočetnejšia oblastná organizácia, vzhľadom na úbytok členov, ako aj neochoty pracovať vo výboroch, bola prinútená zrušiť, resp. zlúčiť niektoré základné organizácie.

Oblastný predseda kladne hodnotil prácu tých základných

organizácií, ktoré sa aktívne zapojili do súťaží na ZŠ a usilovali sa o vytváranie Klubov mladých priateľov SZPB.

V diskusii bolo poukázané na potrebu orientovať sa na to, čo nás spája, t.j. na poznanie pravdivej histórie protifašistického odboja nášho ľudu a na jej šírenie v okruhu pôsobnosti našich organizácií.

Diskutujúci predniesli niektoré konkrétne kroky, ako by sa mohlo a malo postupovať s tým, že vyzdvihli potrebu aktívnej spolupráce so školami a využívanie všetkých foriem pôsobenia od hovoreného slova až po využívanie emocionálnych prostriedkov vplyvu, akými sú literatúra a hudba.

V diskusii vystúpil aj predseda SZPB Viliam Longauer, ktorý informoval prítomných o stave našej organizácie, o najbližších úlohách, ale aj o problé-

moch a ťažkostiach, s ktorými sa Zväz stretáva pri naplňovaní úloh po XVIII. zjazde SZPB. Poďakoval sa nielen členkám a členom aktívnych ZO SZPB, ale aj tým, ktorí aktívne pracujú vo výboroch.

V. Longauer spolu s oblastným predsedom Jánom Pecom odovzdali členke predsedníctva ObIV SZPB Banská Bystrica pani Milene Vachovej pri jej životnom jubileu medailu Za

obetavú prácu II. stupňa za jej dlhoročné aktívne pôsobenie.

Účastníci po skončení zasadnutia na Námestí SNP spolu s vedením mesta, príslušníkmi ozbrojených síl, štátnych inštitúcií, občianskych združení, politických strán a ďalších účastníkov, položili veniec vďaka padlým vojakom Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády – osloboditeľom mesta Banská Bystrica.

Stefan Horváth, foto Janka Borgulová

Výročie oslobodenia Žiaru nad Hronom

Tesne pred Veľkonočnými sviatkami sa zišla stovka členov ZO SZPB v Žiari nad Hronom, aby si pripomenuli 79. výročie oslobodenia vtedajšieho mestečka Svätý Kríž nad Hronom, dnes Žiar nad Hronom.

V prvej časti na členskej schôdzi v slávnostnom príhovore predseda základnej organizácie L. Jančo vyzdvihol význam tejto historickej udalosti a priblížil jej detaily.

V sobotu 31. marca, tesne pred Veľkou nocou, utíchli posledné boje aj pri vtedajšom mestečku Svätom Kríži nad Hronom a po polnoci 1. apríla do mesta vstúpili oddiely 133. divízie 2. UF Červenej armády a s ním aj vojaci 53. divízie Rumunskej kráľovskej armády.

Historické záznamy uvádzajú, že ťažké boje v okolí trvali niekoľko dní. Útok predchádzala delostrelecká paľba na nepriateľské pozície od Ladomerskej Viesky a Šašova. Po prebrodení rieky Hron sa začali poľné boje v uliciach. Najtuhšie boli v okolí biskupského kaštieľa. Na Veľkonočnú nedeľu nad ránom vyhnali vojaci okupan-

tov z mesta. Pluky 133. divízie sa v mestečku dlho nezdržali, ale pokračovali v prenasledovaní nepriateľa údolím smerom na Lovčicu a Handlovú.

Nastala obrovská radosť. Občania vychádzali z úkrytov a vítali osloboditeľov stiskom rúk i objatím. V tento deň prežívali prvé hodiny slobodného života. Pre nich sa vojna skončila, skončilo sa ich utrpenie. Mohli si s úľavou vydýchnuť, hoci ich čakali ťažké časy s odstraňovaním vojnových škôd. V meste bolo 260 domov zničených alebo poškodených. Museli sa nanovo postaviť alebo opraviť mosty, cesty, poškodená železničná trať, vodovod, elektrická sieť a ďalšia infraštruktúra. Žiaľ, vojna si zobrala aj veľa ľudských životov. Zahynulo v nej 84 občanov, ďalších 63 obyvateľov židovského pôvodu bolo odvečených bez návratu, zajatých

bolo 25 vojakov povstaleckej armády pochádzajúcich zo Svätého Kríža. Svoju smrť tu našlo množstvo vojakov oslobodzovacích armád, a taktiež mnoho nemeckých vojakov.

Oslobodenie mesta od nemeckých okupantov bolo a dodnes je pre vtedajších i dnešných obyvateľov (aj keď si to väčšina neuvedomuje) jedna z najväčších dejinných udalostí v dejinách Žiaru nad Hronom.

Na záver L. Jančo vyzval prítomných, aby na svojich potulkách mestom, ale i po Slovensku popri niektorom pamätníku alebo pamätnej tabuli, spomenuli si na utrpenie vojakov, par-

tizánov, ale i na nevinné obeť z radov obyvateľov a venovali im tichú spomienku. Z vďaky za našu slobodu.

V druhej časti spomienkového stretnutia členovia SZPB spoločne s predstaviteľmi okresu, mesta i politických strán položili vence k pamätnej tabuli Osloboditeľov. Slávnostný príhovor mal primátor mesta Peter Antal. Poďakoval v ňom vojakom Červenej armády, v ktorej bok po boku bojovali vojaci ruskej, ukrajinskej, bieloruskej, či iných národností, a tiež vojakom Rumunskej kráľovskej armády. Odsúdil súčasné nezmyselné vojny na Ukrajine, izra-

elskú genocídu palestínskeho ľudu... Skonštatoval, že zbrane nikdy neprinesú mier, jedinou cestou je diplomacia a rokovania. Je to jediný spôsob, ako zastaviť vojnu a zachrániť tisíce ľudských životov.

Stretnutie bolo aj pripomienkou na 28. marec Medzinárodný deň učiteľov.

Tu zazneli aj myšlienky:

- Pamätajte si, že pokiaľ budeme generálon platiť viac ako učiteľom, nebude na svete mier.
- Myslíme si, že všetci ľudia sú proti vojne. Ale zisťujeme s údivom, že veľa ľudí vojnu schvaľuje. Hlavne tí, ktorí do nej ísť nemusia. –U–

ZO SZPB Nitra – kraj nezabúda!

Pred 79. rokmi bola 30. marca 1945 oslobodená Nitra sovietskou Červenou armádou od nemeckých fašistických a nacistických okupantov.

Vojaci 228. streleckej divízie, ktorá bola súčasťou 2. UF maršala R.J. Malinovského, po celodennom boji vytlačili z mesta úporne sa brániace jednotky 153. nemeckej pešej divízie.

Položením venca, kvetov

a zapálením sviečok pri pamätníku vojaka červenoarmejca si prišli uctiť pamiatku na našich osloboditeľov členovia ZO SZPB Nitra – kraj.

Čestnú stráž pri pamätníku držal predseda ZO SZPB a člen KVH Slavomír Fijalka. Veniec a kvety položila za všetkých členov našej ZO SZPB podpredsedníčka Mirka Machová so svojim vnukom Matúškom a Gabrielou Fuskovou.

– SF –

Úspech nie je konečný, neúspech nie je fatálny.

Ešte k medzinárodnému dňu žien

MDŽ vo Zvolene

Aj tento rok sme v školskom internáte pripravili posedenie pre členky nášho zväzu.

ZO SZPB z Detvy pripravila kultúrny program, ktorý naladil prítomných účastníkov posedenia do tanca a družnej atmosféry. Pozvanie prijali poslanci NR SR, ktorí sú aj našimi členmi SZPB za politické strany SMER – SSD Jozef Ježík, Hlas – SD Roman Malatinec a SNS Rudolf Huliak.

V príhovoroch sa poďakovali všetkým ženám za ich starostlivosť

o svoje rodiny. Za ich trpezlivosť voči nám mužom a odpustili nám naše nedostatky. Za to, že bez našich žien by sme boli, ako kvet bez vody. Len žena vie dať teplo domova. Popriali im hlavne zdravie.

Dotkli sa aj medzinárodných udalostí. Vyznali sa, že si v tejto zložitej dobe želajú hlavne mier a nie eskaláciu vojny dodávkami zbraní. Prítomní sa k tomu pripojili potleskom.

Po príhovoroch odovzdali ženám kvety. **Ján Kašica, tajomník OblV SZPB**

Nielen o MDŽ

Členovia našej ZO SZPB Solivar sa stretli 8. 3. 2024 v miestnej reštaurácii, kde si uctili červenou ružou a karafiátom prácu našich žien v členskej základni.

V úvode sa nám humorne prihovril zástupca predsedu ZO SZPB Michal Hliviak. Teda, v duchu tradície osláv MDŽ z čias minulých, sme spolu s ním načreli do klenotnice ľudovej hudby a zanôtili niekoľko šarišských pesničiek.

Osobnou účasťou nás pociť 1. viceprimátor mesta Prešov Peter Krajňák a oblasťná tajomníčka Katarína Krakorníková, ktorá odovzdala vyznamenanie za záslužnú a dlhoročnú prácu pre SZPB Ondrejovi Tudorovi. Dlholetý predseda ZO SZPB Solivar sa dožíva životného jubilea 70 rokov, no z vážnych rodinných dôvodov odo-

vzdal predsednícku funkciu do mojich rúk.

Nie je to však jednoduché, keď ZO SZPB je stále finančne poddimenzovaná. Predsedovia ZO SZPB sa musia doslova ponížiť a prosiť o sponzorský dar od sympatizantov. Popríklad vlastnými rukami musíme vyrobiť kytice, aby sme ušetrili to málo, čo sa vyzbiera z členských známkov. Takto vzdávame úctu osloboditeľom od nemeckého nacizmu a fašizmu.

Ani oblasťný výbor SZPB nemá kanceláriu prístupnú pre svojich členov a tak nové prihlášky odovzdávame tajomníčke na ulici, nakoľko prístup do vojenského objektu nie je možný nevojacom. Preto fungujeme v takmer partizánskych podmienkach.

Eva Hrabková, predsedníčka SZPB Solivar

V Banskej Bystrici si uctili ženy aj učiteľov

Streda 13. marca 2024 bola opäť dňom úcty pri príležitosti MDŽ a Dňa učiteľov, ktorý každoročne OblV SZPB v meste pod Urpínom organizuje pre svojich členov.

Sála okresného úradu bola priestorom, kde sa stretla viac ako stovka účastníkov, ktorých v úvode pozdravil oblasťný podpredseda Štefan Horváth. Úprimne sa poďakoval prítomným ženám, ktoré tvoria väčšiu polovicu členskej základne, za ich aktivitu a obetavosť, nezabudol ani na zástupcov učiteľskej profesie, ktorí pracujú s mládežou tak, aby postupne získavali vzťah k histórii nášho národa a postupne preberali štafetu od starších. Zároveň odovzdal aj pozdrav od predsedu SZPB Viliama Longauera.

V kultúrnej časti, tak ako vždy, potešil tradičný folklór. Tentoraz v podaní folklórnej skupiny Šajbania z obce Strelníky (pôvodný názov Šajba).

Vyššie tridsať členov reprezentovalo pôvabnú detskú zložku, ako aj ženskú a mužskú skupinu. Očarili nielen krásnymi krojmi podpolianskeho typu, ale aj programom. Osobitne sme si uvedomili aktuálnosť najmä mužských piesní, ktorých slová pripomínali odchod na vojnu, povinnosť bojovať za

„cisára“ a trápenie tých, ktorých zanechávali doma...

Vďaka za krásny kultúrny program patrí OZ Šajbania na čele s Michaelou Garajovou, za ZŠ Strelníky Gabriele Sedlákovej, vedúcim jednotlivých zložiek folklórnej Jaroslave Štubniakovej a Markovi Majerovi.

Na záver nechýbalo malé občerstvenie, pri ktorom si účastníci mohli vymeniť dojmy zo stretnutia.

Jana Borgulová

Deň žien v Topolčanoch

Dňa 8. marca výbor ZO SZPB v Topolčanoch s predsedníčkou Elenou Novotnou zorganizoval posedenie členiek pri príležitosti MDŽ. Vďaka za jeho organizáciu patrí členkám výboru Alžbete Maládieovej a Gabriele Maťovej.

MDŽ vnímame ako príležitosť na hlbšie zamyslenie sa nad témami, ktoré v súčasnej dobe formujú životy našich žien, nad ich nezastupiteľným miestom v spoločnosti a dobrých medzi-

ľudských vzťahoch, zdôraznila predsedníčka organizácie.

Okrem členiek ZO SZPB k nám prijali pozvanie primátorka mesta Topolčany A. Gieciová, predsedníčka o. z. Židov-

ský cintorín Helena Kopecká, vedúca Klubu historikov Topolčany (Slovenská historická spoločnosť) Katarína Beňová, tajomníčka oblasťného výboru SZPB v Nitre Anna Zabáková a predsedníčka okresnej Jednoty dôchodcov Slovenska Anna Fabriciová.

Na záver dostali všetky ženy kvietok a sladké prekvapenie.

Elena Novotná

79. výročie Bratislavsko-brnianskej operácie v Kalnej nad Hronom

V Kalnej nad Hronom (okres Levice) sme si ju pripomenuli 24. marca, ako aj oslobodenie našej obce. Úvodné slovo predniesol a hostí privítal starosta Igor Gogora.

Prípravy na veľkú jarnú ofenzívu riadil veliteľ 2. UF maršal Rodion J. Malinovskij. Operácie sa zúčastnili vojská Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády o sile približne 360 000 vojakov. Jej cieľom bolo oslobodenie juhozápadného Slovenska, Bratislavy a Viedne. Proti nim stáli jednotky nemeckej 6. armády a maďarskej 3. armády o sile cca 250 000 vojakov, ktorým velil poľný maršal Ferdinand Schörner. Operácia trvala od 25. 3. do 5. 5. 1945 a na strane oslobodzujúcich vojsk si vyžiadala vyše 16 900 obetí. Na strane Wehrmachtu sa počet strát neuvádza. Tieto fakty priblížil vo svojom príhovore predseda SZPB Viliam Longauer.

Ďalším rečníkom bol prezident organizácie FIR (medzinárodná organizácia

odbojárov) Vilmos Hanti, ktorý vyzdvihol spoluprácu medzi SZPB a MEASZ-om (Zväz maďarských antifašistov). Pripomenul význam spolupráce protifašistických síl v Európe a ich spoločné úsilie v boji proti neofašizmu a neonacizmu.

Prijemným kultúrnym spestením podujatia bola úvodná báseň v podaní Kristiána Ajay Dobóa a národné piesne interpretované speváckou skupinou Harmónia pod vedením Kamily Dráfiovej. Predsedníčka ZO SZPB v Leviciach Lenka Kolárová odovzdala ďakovný list bývalému starostovi obce Ladislavovi Éhnovi.

Krajské oslavy Bratislavsko-brnianskej operácie sa konali v spolupráci s Nitrianskym samosprávnym krajom, obcou Kalná nad Hronom a oblasťným výborom SZPB v Leviciach.

Slavo Hrivnák

Dve hodiny dejepisu

Oblasťná organizácia SZPB brigádneho generála in memoriam – Imricha Jacko-Lysáka v Prešove vníma rok 2024 nielen ako rok, v ktorom si pripomenieme 80. výročie SNP a Deň hrdinov KDO.

Tieto historické udalosti druhej svetovej vojny chce priblížiť mladšej generácii cez prizmu priameho účastníka protifašistického odboja – vojnového veterána, plk. v. v. Františka Orlovského.

Začiatkom februára 2024 na popud Oblasťného výboru SZPB v Prešove zvolal viceprimátor mesta Peter Krajník poradu učiteľov dejepisu všetkých základných škôl v meste Prešov, na ktorej boli učiteľia zoznámení s organizáciou vedomostnej súťaže – Medzníky 2. svetovej vojny v tomto školskom roku.

Lucia Kacvinská, učiteľka dejepisu zo ZŠ Šrobárova, uvedomujúci si vážnosť a náročnosť tematiky dejepisu – druhá svetová vojna, prejavila záujem na úvod výučby zorganizovať besedu s priamym účastníkom protifašistického odboja.

Beseda sa uskutočnila 25. marca 2024 pre žiakov 9. ročníka (Dve triedy) a 8. ročníka (Tri triedy).

Plk. v. v. František Orlovský priblížil žiakom jeho videnie života po vypuknutí 2. svetovej vojny a SNP a zvlášť sa venoval situácii na Hornej Nitre v okolí vtedajších Bačovian (dnešného Partizánskeho), kde chodil vtedy ako 17-ročný do Bačovej školy práce, jeho vstup do povstania, ostrý stret s vojakmi Wehrmachtu, kde všade ich parti-

zánska brigáda – Hornonitrianska Jozefa Trojana pôsobila, až po jeho vyradenie z bojovej činnosti kvôli vážnemu ochoreniu – ťažkému zápalu pľúc.

Pplk. Juraj Dorko, tiež vojnový veterán, účastník UNPROFOR, priblížil žiakom vojnu v bývalej Juhoslávii a najmä svoju mierovú misiu v Chorvátsku a Kosove.

Ján Krajčovič priblížil žiakom históriu zrodu zborníka „V boji za slobodu – protifašistický odboj v prešovskom regióne v rokoch 1939–1945“ a súčasná podpredsedníčka oblasťného výboru SZPB Tatiana Kazimí priblížila žiakom aktivity oblasťnej organizácie, pri ktorých sa upevňuje historické povedomie zúčastnených – pietne akty pri jednotlivých výročiach národnooslobodzovacieho boja, návštevy pamätných miest, pamätníkov, múzeí, starostlivosť o pamätné miesta, ale i vedomostné súťaže pre ZŠ a osemročné gymnázia.

Chvályhodné na besede bolo, že ju viedli a moderovali žiacka 8. ročníka a žiak 9. ročníka, sponťanný záujem žiakov o tému besedy, o čom svedčili ich otázky na nás a predovšetkým ich obdiv k vojnovému veteránovi plk. Františkovi Orlovskému. Chceme veriť, že mu zdravie bude slúžiť, vydrží a na podobných podujatiach sa ešte zúčastní a predstavi.

Myslím, že podujatie sa vydarilo a prebudilo v žiakoch zvýšený záujem osvojiť si čo najviac vedomostí o 2. svetovej vojne a protifašistickom odboji. – JK –

Plk. v. v. F. Orlovský (vpravo) a pplk. J. Dorko.

K výročiu oslobodenia Banskej Bystrice

Členovia Oblasťnej organizácie SZPB Banská Bystrica si 25. marca pripomenuli 79. výročie oslobodenia mesta od nemeckých fašistov a ich domácich prísluhočov. V tento deň vstúpili vojská Červenej armády a Rumunskej kráľovskej armády na územie mesta a ukončili tak fašistickú hrôzovládu nad obyvateľmi

od čias, ako nemecké fašistické vojská po vojenskej porážke SNP obsadili Banskú Bystricu.

Pri tejto príležitosti sme položili veniec vďaka svojim osloboditeľom s vedomím, že mier, ktorý bol vydobytý v ťažkých bojoch s nemeckými okupantmi, nie je samozrejmosťou, ale že bude aj naďalej v Európe a vo svete zachovaný.

Pietneho aktu sa spolu s vedením mesta, príslušníkmi ozbrojených síl, štátnych inštitúcií, politických strán a občianskych združení, mládeže zúčastnili aj členovia Oblasťnej organizácie SZPB Banská Bystrica, spolu s predsedom SZPB Viliamom Longauerom.

Štefan Horváth, snímka Janka Borgulová

Nová ZO SZPB oslavuje oslobodenie svojho mesta

V sobotu 30. marca si členovia ZO SZPB v Trstenej, ktorá vznikla len začiatkom roka 2023 a má 13 členov, pripomenuli 79. výročie oslobodenia mesta Trstená položením kytice vďaka k pamätníku na Námestí M. R. Štefánika.

V období 2. svetovej vojny Nemci odvliekli z Trstenej 140 Židov, 2 politicky angažované osoby a 62 vojakov.

Urputné boje o oslobodenie mesta prebiehali od 28. do 30. marca 1945. Vojaci Červenej armády o siedmej hodine ráno 30. marca 1945 obsadili budovu starého gymnázia, o štvrtej poobede obsadili celé

námestie a v podvečer Veľkého piatku bola obsadená celá Trstená. V bojoch o Trstenú padlo približne 100 fašistických vojakov a 53 červenoarmejcov. O život prišlo aj 14 civilných osôb z radov obyvateľov Trstenej.

Po oslobodení boli sovietski vojaci exhumovaní a ich pozostatky prevezené na cintorín Červenej armády v Žiline.

Čeť ich pamiatke a srdečná vďaka za oslobodenie

Ján Páleš, člen ZO SZPB Trstená, foto V. Pišteľ

V Šuranoch nezabúdajú

Ich obyvatelia si slávnostným spomienkovým aktom pripomenuli oslobodenie svojho mesta 29. 3. 1945 vojskami sovietskej Červenej armády.

Položením vencov pri pamätnej tabuli si uctili pamiatku na padlých vojakov a na udalosti, ktoré sa odohrali pred 79-timi rokmi. Pri tabuli, ktorá pripo-

mína civilné obeť a je venovaná miestnym bratom Bučekovcom, ktorí zahynuli počas fašistických represálií v meste.

Na slávnostnom akte sa zúčastnili primátor a poslanci mesta, zástupcovia kultúrnych a spoločenských organizácií a taktiež obyvatelia mesta a blízkeho okolia.

Čestnú stráž pri kladení vencov držali vojaci SR a členovia KVH Vráble. Súčasťou spomienkovej akcie bola aj výstavka bojovej techniky vojsk Červenej armády, ktorú pripravil Miroslav Križan z KVH Vráble a premietanie filmu ZA frontom front, ktorý nakrútili mladí študenti z gymnázia v Šuranoch.

Slavomír Fijalka

Nezabúdame na našich osloboditeľov,...

...osobitne ak sú to Slováci a z nášho okolia. Týmto vyslovujeme poďakovanie za účasť na výročnej členskej schôdzi ZO SZPB gen. Viesta Revúca priamemu účastníkovi protifašistického odboja Vladimírovi Strmeňovi.

27. marca 2024 sme sa časť členov výboru ZO SZPB gen. Viesta Revúca, podpredseda Peter Spevák, členka výboru Ľubomíra Benešová a predseda Ján Kochan stretli s jedným z posledných priamych účastníkov SNP Vladimírom Strmeňom u neho doma.

V družnej debате sme zotrvali asi tri hodinky. Touto návštevou sme sa mu chceli poďakovať za jeho účasť na ostatnej výročnej členskej schôdzi našej ZO SZPB. Opätovne spomínal na ťažké časy prežité v povstaní a 2. sv. vojne. Veľký dôraz prikladal venovaniu pozornosti mládeži generácii.

Chodí po školách a je aktívny i napriek svojmu veku. Veď 26. augusta toho roku dovŕši 96 rokov.

Vladko, ďakujeme ti za všetko čo si vykonal pre našu vlasť. Nech ti zdravie slúži, aby si bol medzi nami ešte dlhé roky. – JK –

Oslobodenie obce – významný deň v obecnej kronike

V Dobrej Nive sme si 8. marca pripomenuli 79. výročie oslobodenia obce spod fašistickej nadvlády.

Oslavy začali slávnostnou schôdzou ZO SZPB. Predseda

v príhovore čítal zápis z kroniky obce o tom významnom dni, tak ako ho zapísal miestny kronikár (?) Paulíny.

V ďalšom bode programu sme blahozelali jubilantke Zu-

zane Schmidtovej k jej významnému životnému jubileu. Predseda taktiež nezabudol zablahoželať všetkým ženám pri príležitosti MDŽ.

Schôdza potom pokračovala informáciami z vyšších orgánov. Zo zamerania činnosti na rok 2024 ÚR SZPB zdôrazňuje blížiaci sa 80. výročie SNP, no pripomenuté boli aj tradičné spomienkové podujatia, na organizovaní ktorých sa podieľa Oblasťný výbor SZPB vo Zvolene – Kováčová, Kalište, Detva, ale i Šváb s branno-vedomostnou súťažou pre žiakov základných a stredných škôl.

Opäť sa organizuje v rámci Slovenska súťaž Medzníky 2. svetovej vojny, do ktorej sa prihlásili aj žiaci našej ZŠ Jura-ja Slávika Neresnického.

Tejto problematike sa v škole venuje patričná pozornosť. Nielen na hodinách dejepisu, ale sú to aj rôzne besedy s účastníkmi 2. sv. vojny, či exkurzie na pamätné miesta tých smutných i hrdinských čias. Bolo to určite aj vďaka bývalej riaditeľke školy Márii Slosiarikovej, ktorú ocenila aj ÚR SZPB Čestným uznaním za zásluhy v národnom boji proti fašizmu, za oslobodenie a za rozvíjanie odkazu SNP. Toto ocenenie jej bolo odovzdané práve na tejto slávnostnej schôdzi.

V diskusii sa hovorilo aj o pripravovaných podujatiach. 8. mája by sme mali ísť do Španej Doliny a koncom mája by sme chceli zorganizovať zájazd do Komárna. Je potešiteľné, že do organizácie požiadali

vstúpiť štyria noví členovia. Aj v tom je záruka, že naša organizácia bude aj naďalej pokračovať v obhajovaní antifašistických postojov a pripomínaní si významných udalostí tej doby.

Po skončení schôdze nasledoval pietny akt polozenia venca k pomníku padlých v 1. a 2. svetovej vojne. Umocnila ho báseň a príhovor starostu obce Milana Jakubíka. Ten sa na záver prihovril aj ženám matkám, manželkám a priateľkám. Zaželal im všetko najlepšie pri príležitosti ich sviatku – Medzinárodného dňa žien.

Po tejto časti sa všetci prítomní presunuli do Kultúrneho domu, kde si mohli pozrieť divadelné predstavenie „Ó tie ženy“, ktoré odohrali Podzámockí ochotníci. **Ján Slosiarik**

„Po rokoch útlaku svitol aj nad Bánovcami deň slobody...“

Veríme, že história nakoniec rozhodne v prospech odvážnych a spravodlivých, že do dejín sa zapíše ako víťaz ľudskosť, pochopenie a mier.“

Presne týmito slovami otvorila moderátorka osláv oslobodenia Bánoviec nad Bebravou 5. apríla 2024 pietny akt kladenia vencov, na ktorom privítala primátora Róberta Gašparíka, poslancov NR SR Michala Kapuša a Michala Barteka, poslankyne TSK Rudolfu Novotnú, Máriu Hajšovú (je aj zástupkyňou primátora), Zuzanu Malčekovú (je aj starostkou obce Uhrovec), predsedu ČSBS Jaroslava Vodičku, predsedu SZPB Viliama Longauera, tajomníka ÚR SZPB Zdenka Martona, predsedníčku a podpredsedníč-

ku miestnej ZO SZPB Emíliu Peťovskú so Zuzanou Lajčiakovou a ďalších tunajších funkcionárov, miestnych samosprávnych poslancov a poslankyne.

Hudobný sprievod zabezpečila dychová hudba Boboňanka, vedená Miroslavom Koreňom.

Primátor Róbert Gašparík v príhovore zdôraznil, že „naše mesto pred 79 rokmi oslobodili zväzky rumunskej 1. armády v zostave hrdinskej sovietskej 53. armády“. „Do Bánoviec vstúpili ráno 5. apríla 1945, no mnohí z nich sa už domov nikdy nevrátili. Ich hrdin-

stvo a rozhodnosť, s akou odišli od svojich blízkych, si zaslúžia našu vďaka, lebo aj ich zásluhou môžeme dnes žiť v mieri.“

Presne v takomto duchu úcty k objektívnym dejinám sa niesli aj ostatné príhovory a zdravice. Nezabudli tiež pomenovať spúšť, ktorú nemeckí nacisti po sebe zanechávali.

Primátor sa v príhovore pozrel aj na súčasnosť, keď zdôraznil, že vybojovaný mier ani dnes nie je samozrejmosťou. „Chcem apelovať na nás všetkých, aby sme spoločne nedovolili zabudnúť na zverstvá, ktoré fašizmus napáchal... Správajme sa, prosím, zodpovedne, aby sa už nikdy neopakovali!“

Spoločná snímka s funkcionárkami miestnej ZO SZPB (vľavo Z. Lajčiaková a vpravo E. Peťovská) pred pamätníkom Cibislavka pri Bánovciach n/B, na ktorom sú napísané mená padlých hrdinských partizánov z brigády Jana Žižku.

Aj Jaroslav Vodička a Viliam Longauer sa zhromaždeniu prihovorili mierovým poslanstvom. Hoci každý trochu inak. „To, čo sa dnes deje, že situácia je iná, za to nemôžu tí, ktorí padli pri oslobodzovaní našej vlasti! To len my sa voči nim u nás staviame macošsky. Berieme to tak, že keď to prišlo z východu, tak je to zlé. Ale nie je to zlé!“ zdôraznil J. Vodička.

„Nás ani len nenapadne, aby sme zabudli na tých, ktorí nám priniesli slobodu! (...) Želám nám všetkým, aby sme nikdy

nezabudli odkiaľ prišla naša sloboda a ako bola dosiahnutá!“

„Pri uvedení si, že naša sloboda prišla z východu si zároveň kladieme otázku. Musela byť táto vojna vôbec rozpútaná? Asi nie. Dnes však existujú aj u nás sily, ktoré idú proti mieru, proti nášmu šťastiu,“ zdôraznil V. Longauer a podtrhol, že takéto pietne akty „sú našou manifestáciou za mier, za pokoj a za šťastný mierový vývoj... Aká je demokracia, taká je sloboda a taký je aj mierový život,“ dodal. **V. Mikunda**

Príchod k pamätným tabuliam na miesto pietneho aktu. Hneď za dievčatami v krojoch kráča primátor R. Gašparík.

Slávnosť pri výročí oslobodenia mesta Senec

Pri tejto príležitosti usporiadali 3. apríla 2024 spomienkovú slávnosť miestna ZO SZPB spolu s mestom Senec. Zdôrazňujeme, že oslava to bola najmenej trojgeneračná!

Pamiatku oslobodenia mesta si pri pamätnej tabuli uctili položením vencov predstavitelia mesta, BSK, Okresného úradu Senec, obcí seneckého regiónu, členovia motokárskeho klubu Despatch Riders, SZPB a Matice slovenskej a naši najmenší, za ktorých tu vystúpili žiaci zo ZŠ Mlynská: s básňou „Všetkým, čo vojnu chcú“ Natálka Hruščeká a najmladšie žiačky pod vedením Zuzany Krlikovej

s pesničkou „Po nábreží koník beží“.

Po hymne SR otvorila podujatie Martina Ostatníková, ktorá na ňom privítala prítomných, vrátane primátora Pavla Kvála a viceprimátora Juraja Gubániho, poslancov Bratislavského samosprávneho kraja Máriu Hudákovú a Dušana Badinského a tiež poslancov mestského zastupiteľstva Senec, prednostu OÚ Senec Tomáša Pokorného, prednostku MÚ Jarmilu Répássyovú, delegáciu SZPB vedenú predsedom ZO SZPB Senec Norbertom Lackom a Jarmilu Ožvaldovú, predsedníčku Miestneho odboru MS v Seneci a ďalších členov, zástupcov JDS, Klu-

bu dôchodcov a ZO SZTP. No a v neposlednom rade tiež všetkých prítomných, hlavne študentov a žiakov.

Pietnemu zhromaždeniu sa prihovorili P. Kvál, M. Hudáková, za SZPB N. Lacko a ďalší.

Všetci vyjadrili vďaka osloboditeľom a ocenili najmä prítomnosť žiakov a študentov seneckých škôl (ZŠ Mlynská, gymnázium A. Bernoláka a SOŠ automobilová a podnikania) pričom zdôraznili potrebu podpory mieru a zabráneniu vojnám.

Spomienkovú slávnosť ukončila hymnická pieseň „Kto za pravdu horí“.

V. Bukovinský

25 rokov od zabíjania Juhoslávie

Minulý mesiac sme si pripomenuli 78 krvavých dní bombardovania Juhoslávie zo strany NATO. Počas tohto obdobia padlo na hlavy Srbov 80 tisíc bômb, nepočítajúc tri tisícky riadených striel. 1030 lietadiel uskutočnilo vyše 35 tisíc bojových letov, pričom štarovali z 59 základní v 12 členských krajinách NATO.

Podľa oficiálnych údajov bolo zabitých 1031 vojakov a policajtov a 5173 bolo zranených. Počet obeť medzi juhoslovanskými civilistami dosiahol vyše 1700.

Údaj z AM z 29. 3. 2024

Očitý svedok: Ak bombardovanie nedovolila srbská PVO, tak NATO bombardovalo obytné štvrte

RIA Novosti to tvrdil očitý svedok udalostí pred 25 rokov, obyvateľ mesta Aleksinac Dobrica Rakič.

Dnes je Rakič súkromným opravárom bytovej techniky, no v tých časoch slúžil v juhoslovanskej armáde, čiže nazerá na to ako profesionálny vojak. Na jar 1999 dve 1250 kg bomby dopadli neďaleko jeho domu.

„Toto nie je môj názor (o kalibroch bômb), sú to údaje špe-

cialistov Vojenského inštitútu v Belehrade, ktorí prišli na dané miesto na druhý deň ráno. Zmerali úroveň radiácie, ktorej vtedy nebolo, vypili si u mňa doma kávu a toto mi povedali,“ povedal Rakič RIA Novosti.

Jedna z bômb dopadla na dom na jeho ulici. „Nezostal po ňom kameň na kameni, všetko roznieslo. Na mieste to zabilo dvoch ľudí, Dušanku Savičovú a zaťa majiteľa domu,“ spomína. Sedem, či osem ľudí, kto-

rí sa schovávali v pivnici, bolo ranených. Rakič ich so susedmi odvážal do nemocnice.

„Zakaždým, keď PVO bojovala v Nice, a oni nemohli splniť úlohu, nemohli sa vrátiť na letisko s naloženými bombami, museli ich niekde zhodiť... U nás neboli vojaci. Bolo tu len civilné obyvateľstvo, nič sa tu nedialo, nikto preto neočakával niečo podobné,“ spomína Rakič.

Podľa ria.ru, 26. 3. 2024

Lockheed F-117 Nighthawk je prvé sériovo vyrábané lietadlo na svete, ktoré bolo skonštruované s využitím technológie stealth. Od čias, ako ho srbskí vojaci zostrelili, každoročne sa na toto výročie Američanom ospravedlňujú: „Prepáčte, nevedeli sme, že je neviditeľné!“

Policijné kasárne v Prištine po bombardovaní 29. 3. 1999.

Prečo NATO bombardovalo Juhosláviu?

V Ruskom dome v Srbsku na to našli odpoveď. Jeho riaditeľ Jevgenij Baranov pomenúva dva dôvody: Prvým vraj bola potreba potvrdenia víťazstva Západu v studenej vojne a druhým precvičenie si alianciou svojej vražednej technológie!

NATO v tie dni na 50. výročie svojho vzniku „všetkým ukázalo, že už niet žiadneho medzinárodného práva a odvolávanie sa naň je od týchto chvíľ zbytočné“. „Medzinárodného práva už niet, už ho ani nebude a rozmýšľať o ňom je úplne zbytočné,“ tvrdí Baranov a zdôrazňuje, že „od tých čias platí len jedno právo – a to právo silnejšieho“.

Všetci vidíme, že objavili sa medzi nami aj pacifisti, ktorí začínajú hovoriť, že krutosť voči Zväzovej republike Juhoslávia bola zbytočná a že problémy na Balkáne sa dali riešiť aj inak, menej krvavou cestou...

Lenže títo ľudia vôbec nechápu podstatu!!!

Že operácia NATO proti Srbsku bola cieľavedome premyslená od začiatku do konca.

A, že „to bolo urobené úplne úmyselne... Že to bolo spáchané s jednoznačným vedomím toho, kvôli čomu sa to robí. Bolo treba preukázať, že minulému svetu je koniec. Že na svete už neplatí ani Postupimský systém! Bola to fixácia víťazstva v studenej vojne. Oni ho vtedy ešte nemohli zafixovať na nás a tak ho zafixovali tam,“ presvedčený je Jevgenij Baranov a spomína, že Srbi už vtedy hovorili, že „všetko, čo sa dialo tu, sa ich týkalo menej ako nás“. Vraj „to bolo precvičenie sa na mačičkách“.

Dejiny dávajú J. Baranovi za pravdu. Po Srbsku si NATO svoje návyky ďalej precvičovalo v Iraku, Afganistane i Sýrii. Rusku akoby až neskôr začalo dochádzať o čo sa tu hrá.

Na záver uveďme myšlienku srbského politológa Stevana Gajiča. **USA si vraj v Juhoslávii postavili základ svojej budúcej porážky.**

Boj diabla s pravoslávím

Tak nazval patriarcha Moskovský a celého Ruska Kirill útok NATO v roku 1999 proti Juhoslávii.

Vraj to nebol len pokus Západu zničiť slovanský štát, ale aj „ďalšou ukázkovou epizódou večného boja Pravoslávnej viery a jej nositeľov, vedených kniežat'om celého sveta (Ин. 12:31),“ vyhlásil „pri príležitosti 25. výročia začiatku agresie Severoatlantickej aliancie proti Zväzovej republike Juhoslávia“ 24. marca 2024 v moskovskom chráme Krista spasiteľa. „Je očividné, že hlavným cieľom agresorov bolo odtrhnutie autonómneho územia Kosova a Metohije od Srbska – územia, ktoré je kolískou srbského Pravoslávia,“ napísal Kirill pri tejto príležitosti.

Vyzdvihol pri tom chabrosť a pevnosť srbského národa, ktoré sa prejavili v tomto nerovnom boji a ktoré „opäť potvrdili spravodlivosť slov svätého kniežata Aleksandra Nevského: „Nie v sile je Boh, ale v pravde“.

Emir Kusturica: „Naši ľudia ich nenávidia. NATO na nás spáchalo zločin, na ktorý sa nedá zabudnúť.“

„Historicky to bola prvá malá krajina na čele so Slobodanom Miloševićom, ktorá ako prvá prekročila červenú čiaru a povedala „nie“ týmto globalistom,“ hovorí Emir Kusturica. Podľa slávneho režiséra je potrebné pochopiť dôvody toho, čo sa stalo.

„Myslím si, že to bol strategický krok. Sovietsky zväz sa zrútil a členské krajiny NATO chceli Európe ukázať, kto je tu šéf,“ dodal.

AM z 25. 3. 2024, výňatok

Pred 25 rokmi NATO spáchalo zločinecký precedens

NATO bombardovaním Juhoslávie, čomu napomohla aj Dzurindova vláda a všetci občania SR, ktorí ju volili, spáchalo historický dia-bolský precedens.

Bombardovanie agresor uskutočnil napriek tomu, že mu to nepovolila Bezpečnostná rada OSN!!!

Ďalším neľudským a zločineckým precedensom

bolo použitie munície s ochudobneným uránom.

NATO začalo Juhosláviu bombardovať 24. marca a ukončilo ho až 10. júna 1999. Zabilo pri tom vyše 2500 ľudí, vrátane 87 detí a Juhoslávii spôsobilo škody v hodnote 100 mld. vtedajších USD.

Ruský prezident V. Putin vyhlásil, že toto bombardovanie spustilo vojnu v Európe.

-r-

USA prekrútili dôvody pre bombardovanie Juhoslávie

Spojené štáty v roku 1999 ospravedlnili bombardovanie Juhoslávie falošnými tvrdeniami o genocíde páchanej v Kosove. Toto sa aj na Slovensku písalo už v roku 2004. Kto to nechce stále priznať, resp. kto to chce stále falzifikovať???

Napr. TASR napísala, že „Spojené štáty v roku 1999 ospravedlnili bombardovanie Juhoslávie falošnými tvrdeniami o genocíde páchanej v Kosove. V rozhovore pre dnešné vydanie bulharského denníka Monitor to vyhlásil Bo Pellnas, predstaviteľ Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a účastník mierových rozhovorov počas kosovskej vojny.

Podľa Pellnasa, člena misie OBSE v Belehra-

de, existuje asi 1200 pozorovateľov OBSE, ktorí pôsobili v Kosove a ktorí môžu potvrdiť, že ku genocíde tam nedošlo.

Pellnas si je podľa vlastných slov istý, že USA od roku 1998 pomáhali kosovskoalbánskym secesionistickým povstalcem, ktorých považovali za budúceho spojenca v pozemnom útoku na Belehrad. Ako dodal, vtedajší americký prezident Bill Clinton medzinárodnému spoločenstvu vnútil svoju politiku voči Belehradu a Kosovu“.

Takže, vážení čitatelia Bojovníka, aj pri tomto článku máme dve možnosti. Buď sa zaradíme medzi mysliacich biblických pastierov alebo medzi biblické ovečky.

Vždy je to len na každom z nás.

V. Mikunda

Čo píšu o (proti)fašizme iní?

(Dokončenie zo str. 4)

statnosť, inšpiroval k rovnakému kroku aj predstaviteľov Karpatskej Ukrajiny. Tá mala v Č-SR obdobné postavenie autonómnej krajiny, ako Slovensko, teda vlastnú krajinú vládu. Na rozdiel od Slovenska však Nemecko nebolo ochotné existenciu malého Karpato-ruského štátu garantovať, prenechajúc ho Maďarsku. Takto sa podkarpatskí Rusíni v priebehu pár hodín dostali pod maďarskú okupáciu.

Slovensko v kritickom postavení

Vytvorením spoločnej maďarsko-poľskej hranice sa ľahko mohlo stať, že aj Slovensko zmizne z mapy Európy. Temnému scenáru zabránilo vyhlásenie Slovenského štátu a opretie sa o Nemecko.

Keď Budapešť už 15. marca 1939, ako vôbec prvý štát, diplomaticky uznala Slovenský štát, vládnymi činiteľmi na čele s premiérom Tisom to akoby ukolísalo.

Maďarský útok sa začal po odchode posledného transportu českých vojakov a deň po ukončení práce slovensko-maďarskej rozhraničovacej komisie, ktorá potvrdila platnosť administratívnej hranice medzi Slovenskom a Podkarpatskou Rusou.

23. marca v skorých ranných hodinách približne 40-tisíc maďarských vojakov obsadilo územie približne okresov Sobrance a Snina. Ich prienik bol uľahčený aj tým, že postupovali s bielymi zástavami, či v ukoristených uniformách čs. armády. Slovenským hraničiarom tvrdili, že prichádzajú so súhlasom ich vlády. Slováci boli totálne zaskočení.

V prvom dni tak bránili dotknuté územia iba letci. Ostatní sa spamätali až nasledujúci deň. Keď slovenské MZV adresovalo do Budapešti 23. marca 1939 protestnú nótu i ultimátum na stiahnutie vojsk, z Budapešti odpovedali, že ich armáda nevykonáva na Slovensku žiadnu operáciu, došlo vraj len k „omylom pri korektúre hraníc“.

Bilancia vojny

Pokus o vybojovanie územia v priebehu 24. marca bol neúspešný. Ďalšie pokusy o frontálny protiútok udusil Hitlerov príkaz z večera 24. marca. Slovenská vláda pristúpila na prímerie v domnienke, že Nemecko čerstvo podpísanou Ochrannou zmluvou z 23. marca garantuje SR celistvosť v hraniciach z 23. marca. To sa však nestalo.

24. marca maďarské letectvo bombardovalo Spišskú Novú Ves 150 km za frontom, keďže tamjšie letisko bolo ohniskom slovenskej vzdušnej obrany. Deväť lietadiel Junkers 86 tu zhodilo vyše 500 bômb, ktoré okrem materiálnych škôd usmrtili 13 osôb. Išlo o prvé bombardovanie cudzieho štátu v Európe pred vypuknutím druhej svetovej vojny.

Aj napriek nariadenému prímeriu z 25. marca dochádzalo k ďalším bojom. Pod tlakom z Nemecka, v bezvýhodnej situácii musela slovenská vláda 4. apríla 1939 podpísať protokol, ktorým uznala maďarské zisky z 23. marca 1939. Pod zvrchovanosť Maďarska sa tak okrem strát z Viedenskej arbitráže dostalo ďalších 74 obcí s rozlohou 1897 km² a vyše 40 tisíc občanmi.

AM z 24. 3. 2024, výňatok

■ Neexistujúcu dedinu Chatyň by mali vidieť tí, ktorí dnes prítakávajú neonacistom a ich prisluhovačom

Chatyň dnes nenájdete na žiadnej podrobnej mape. Nemeckí nacisti a ukrajinskí policajti (118. prápor bezpečnostnej polície) zaživa upálili 149 obyvateľov tejto bieloruskej dediny, vrátane 75 detí. Chatyň – bývalá dedina Logojského okresu Minskej oblasti Bieloruska – sa stala symbolom tragédie bieloruského ľudu, celého Sovietskeho zväzu, smutnou stránkou histórie Veľkej vlasteneckej vojny.

Dňa 22. marca 1943 do dediny vstúpil 118. prápor bezpečnostnej polície a obkľúčil ju. Všetci obyvatelia – starci, ženy, deti boli vyhnaní zo svojich domovov a nahnaní do stodoly kolchozu. Chorých, starých ľudí zdvíhali z postelí pažbami pušiek, neušetrili ani ženy s malými a dojčenými deťmi. Keď boli všetci ľudia zhromaždení v stodole, katani zamkli dvere, stodolu zasypali slamou, poliali benzínom a zapálili. Ujsť sa podarilo len trom deťom – Volodovi Jaškevičovi, jeho sestre Soni Jaškevičovej a Sašovi Želobkovičovi. Keď padli dvere horiacej stodoly a ľudia z nej začali vybiehať, ukrajinský guľometčík Katrjuk na nich spustil paľbu z bezprostrednej blízkosti.

Ako sa neskôr ukázalo, masakru velil veliteľ práporu, bývalý plukovník Petljura a neskôr major poľskej armády Konstantin Smowski. Podľa niektorých správ osobne zastrelil z pištole päť-až šesťročného chlapca, ktorý utekal z horiacej stodoly.

Minulý rok Bielorusko požiadalo Rusko o právnu pomoc pri vyšetrovaní prípadu genocídy bieloruského národa počas vojny. Generálna prokuratúra sa domnieva, že vyše 400 nacistov a ich komplicov je stále nažive.

Podľa AM z 22. marca 2024

■ Ako (ne)miznú nacistické režimy?

Z pohľadu histórie je očividné, že nacistické režimy sa samé nevytrácajú, no miznú v dôsledku vojenskej porážky. Tak tomu bolo v Nemecku, Taliansku, Japonsku. To isté asi bude aj s banderovským nacistickým režimom a my teraz postupujeme v celej šírke frontovej línie...

Čiže, podarilo sa nám nájsť spôsob boja, keď naše straty sú v útoku menšie ako v obrane...?

– Otázka je pochopiteľná, spravodlivá, no odpoveď je tiež jednoduchá: Treba nám navyšovať prostriedky likvidácie! Počet i silu prostriedkov likvidácie. Zvyšovať efektivitu nasadených síl a prostriedkov...

Ich vývoj u nás, bez akéhokoľvek zveličovania, kráča sedemmíľovými krokmi.

V tom je odpoveď na vašu otázku. Čím mohutnejšie sú likvidačné prostriedky, tým sú nižšie straty.

Z rozhovoru prezidenta RF V. Putina s novinárom D. Kiselevom 13. marca 2024

Slovenský karpatský Nemeec v boji proti fašizmu

(voľné pokračovanie 4)

Pokračujeme v rozprávaní o protifašistickom bojovníkovi Michalovi Schmotzerovi. Minule sme skončili tým, že jeho spolubojovníci sa ocitli v Nitrianskych Sučanoch a chystali sa prejsť do nemeckého tyla na území Moravy. Rozkaz na to dostali 11. novembra 1944. To však netušili aké boje ich ešte len čakajú.

Zo spomienok otca číta Valéria Sekelová, rod. Schmotzerová

V neďalekej Janovej Lehote sa zhromaždili Nemci vo veľkej presile. Navyše v noci obsadili výšinu nad obcou a guľometmi pálili na každý východ z obce.

Veliteľ Kostičenko vydal rozkaz na ústap. Otec ho kryl z malého kostolíka s jedným družstvom.

Keď fašisti sústredili paľbu na kostol, maďarský partizán Vojtkovský z Rožnavy skríkol, že musí zabiť aspoň jedného Nemca. Vyskočil z kostola a guľka ho trafila rovno do čela. Müller ho chcel vtiahnuť späť, ale guľometná dávka mu zranila pravú nohu. Keď sa im to podarilo, v neďalekom opustenom dome Müllera ošetrili a konským povozom ho dopravili na štáb do Liešťan.

Večer sa na štábe partizánskeho oddielu Ernsta Thállmanna udiali organizačné zmeny. Veliteľom zostal Kostičenko, namiesto raneného Viliama Müllera sa politickým komisárom stal Raimund Hübler a náčelníkom štábu môj otec Michal Schmotzer.

Hodinu po polnoci 18. novembra 1944 vyslal otec prieskumníkov na Gápel – Valaskú Belú. Asi o tretej sa vybrali za nimi aj ostatní. Vpredu šli traja prieskumníci, za nimi v trojstupe ostatní partizáni, ďalej pomocná služba, ošetrovňa, kôň s liekmi, zdravotné sestry, chorí a ranení a Müller na koni. Pomáhali mu Alois Herich a (?) Kolesár.

Pred šiestou ráno prišli k obci Gápel. Na moste cez rieku bol veliteľ čaty z oddielu mjr. Martynova, ktorý otcovi povedal, že sú obkľúčení. Otec o tom informoval Kostičenka, ktorý vydal rozkaz presunúť sa po medzi domy do osady na ľavú stranu lesa. Menšej skupine sa to podarilo, ale zadná časť kolóny mala veľké straty. Viliama Müllera zostrelili z koňa, padli aj Herich a Kolesár i ranení Jozef Flégner a Michal Gulyáš.

Neskôr vysvitlo, že Edelweissovci sa na partizánov dobre pripravili. Zajali (?) Laitmančíka, zdravotné sestry Máriu Burdychovú a Máriu Erlichovú. Z Müllerovej skupiny padlo 18 partizánov. Zachránil sa chorý Jozef Vraňák z Medzeva, ktorý ležal medzi mŕtvymi. Nemci si ho nevšimli, len mu vzali pušku a odišli. On sa potom odplazil do bezpečia.

Otec zostal na príkaz Kostičenka s jedným družstvom rátať straty. Celkovo tam padlo 20 partizánov a všetci sú pochovaní v spoločnom hrobe.

Keď sa otec vracal 18. novembra s jednotkou do Liešťan, na križovatke

stretli cyklistu, ktorý ich upozornil, že idú smerom do Valaskej Belej, no tam je veľa nemeckých vojakov. Zabočili teda k starému mlynu, kde sa ukrýval Gejza Tanzer z Medzeva. Na chrbte mal plecniak, ktorý mu Nemci rozstrieľali, no ktorý ho tým vlastne ochránil. Spolu s otcom prišla do Lešťian aj čata prieskumníkov z oddielu Stalin.

Dňa 20. novembra 1944 sa celá partizánska skupina Ernsta Thállmanna presunula popri Valaskej Belej na lazy, na ďalší deň obišli Bánovce. Partizánsky život bol ťažký. Obyvatelia sa s nimi delili o to málo čo mali. Fašisti sa tu ukazovali zriedka. Ak áno, tak prišli rabať seno, dobytok a obilie.

V tom čase sa v okolitých obciach obnovili boje. Nemci obsadili dôležité strategické body. Cez Váh sa prejsť nedalo. Civilné hliadky tvrdili, že nacisti chystajú proti partizánom frontálny útok. Partizáni sa preto museli vyhýbať obciam a schovávať sa v lese pod holým nebom. Ich ďalším nepriateľom bol krutý mráz, fujavice a vysoký sneh.

Dňa 23. novembra sa otcov partizánsky oddiel premiestnil na Jankov vršok, kde sa znovu stretli s partizánmi brigády Jana Žižku. Večer k nim prišiel z Uhrovca istý učiteľ, ktorý im oznámil, že sú obkľúčení nemeckými hrdlorezmi z SS brigády Dirlwanger, ktorá potláčala aj Varšavské povstanie.

Partizánski velitelia mjr. Aleksej A. Martynov (brigáda Stalin) a Teodor Pola (brigáda Jana Žižku) zvolali svoje štáby a rozhodli o obrane pozdĺž celého hrebeňa a vrcholu Jankovho vršku. Na druhý deň ráno okolo piatej na nich Nemci obchvatom zaútočili.

Partizáni sa bránili aj pomocou pechotných mín do neskorého poľudnia a kládli húževnatý odpor. Fašisti nepostupovali, hoci boli v presile. Na ich strane bojovali na severnej strane väzni z koncentračných táborov.

Lenže les bol pre partizánov dobrým úkrytom. Útočníkov nechali poďísť až na 30 metrov, potom na nich po nemecky volali, aby nestrieľali, že aj oni sú Nemci. No nemeckí poddôstojníci tých svojich hnali vpred a kričali na nich: Ihr Schweinehund! (Vy svinské psy).

K brigáde Jana Žižku prebehli štýria, ktorí kričali Nicht schießen, ich auch partizan. Bol medzi nimi aj poľský Nemeec Siegfried Kuperski. Nemeckí prebehlici potom bojovali v otcovom oddiele.

Bol to húževnatý boj. Nemci zničili partizánom mínometmi guľometné hniezda.

Na Jankovom vršku padol aj otcov brat Pavol, mladý Ján Schmotzer a mnoho ďalších partizánov aj z brigády Jana Žižku. No padlo tam aj veľa nemeckých nacistov. Na lesných chodníkoch sa povalovali ich batohy a zbrane.

Po povelu na ústup otec určil smer i miesto stretnutia. Pohromade mu zostalo asi 50 chlapov. Otec viedol svoju skupinu na Prochot a Vtáčnik.

Pokračovanie v budúcom čísle

Jánošíkova rota, prvá slovenská antifašistická jednotka

Poznámka redakcie: V minuloročnom mesačníku *Bojovník* č. 13/2024 sme písali o ideovom tvorcovi prvej slovenskej antifašistickej vojenskej jednotky utvorenej v Juhoslávii – o Jánošíkovej rote. Dnes si konkrétnejšie pripomenieme jej bojovú púť a význam, ktorý mala pre ďalší víťazný postup antifašistických síl Juhoslávie až do jej konečného oslobodenia.

Založenie slovenskej regulárnej vojenskej jednotky Roty Jura Jánošíka v rámci národnooslobodzovacieho vojska a partizánskych oddielov Vojvodiny znamenalo korunovanie veľkých úsílí, vynaložených zo strany vlastencov slovenskej národnosti s cieľom zapojiť čím väčší počet sriemskych a aj báčanských a banátskych Slovákov do národnooslobodzovacieho hnutia.

Severná časť Srbska sa menuje Vojvodina a skladá sa z troch regiónov: Báčky, Banátu a Srijemu a vo všetkých týchto oblastiach v minulosti žili a aj dnes žijú Slováci. V rokoch 1942 a 1943 sa práve Srijem, hornatá časť Vojvodiny, stala baštou antifašistického oslobodzovacieho hnutia vo Vojvodine. Tu vzniklo aj prvé oslobodené územie, na ktorom sa formovali nové orgány moci: národnooslobodzovacie výbory. Nebolo to iba v obciach kde žili Srbi, ale aj v osadách so slovenským obyvateľstvom.

Boli to dediny, v ktorých prevažne žili Slováci: Lug, kde boli ukryté partizánske dielne, kde sa skrývali mnohí bojovníci a kde vydával propagačný materiál a rôzne letáky. Práve tu vyšli aj prvé partizánske noviny v slovenskom jazyku – *Slováci do roty Jánošíkovej!* ako aj noviny *Slovákom*.

Potom dedina Luba, odkiaľ pochádzali známi partizáni bratia Kmeťkovci, Štefan Koroš a iní. Významnú pomoc partizánskym jednotkám poskytovali ďalšie slovenské dediny a mestá v Srijeme: Erdevík, Bingula, Dobanovce, Šíd, Stará Pazova, Ilok, Višničevo, Ugrinovec a iné.

Myšlienka, založiť vojenskú slovenskú jednotku, sa zrodila v lete roku 1943 v Srijeme. Tu žijúci Slováci už počas rokov 1942 a 1943 bojovali v radoch partizánskych jednotiek. O potrebe jej založenia písal v partizánskych novinách *Is-*

tina (Pravda) a *Slobodna Vojvodina* Jozef Marčok-Dragutin, člen Agitačno-propagačného výboru Hlavného štábu Vojvodiny. Krajskému národnooslobodzovaciemu výboru pre Srijem napísal list so žiadosťou o jej sformovanie, ktorý okrem neho podpísali aj ďalší siedmi slovenskí partizáni.

Koncom novembra 1943 sa jeho sen splnil. Bola založená Jánošíkova rota. Už dovtedy v radoch Prvej vojvodinskej brigády formovanej v Bosne bojovali aj niekoľkí bojovníci slovenskej národnosti: Pavel Babík, Štefan Sklenár a iní. Počet Slovákov sa postupne zvyšoval, najmä počas pobytu tejto brigády v Srijeme. Deň čo deň prichádzali noví bojovníci slovenskej národnosti a keď ich bolo 45, prišiel rozkaz sformovať z nich slovenskú rotu. Bolo to 25. novembra 1943, keď bola **Štvrtá rota Druhého práporu Prvej vojvodinskej brigády** vyhlásená za slovenskú rotu a dostala meno **Jánošíkova rota** podľa slovenského bojovníka za národné práva – Jura Jánošíka. Jej prvým veliteľom bol Ján Divočoš z Ugrinovca a neskôr Andrej Bažík rodom z Lugu, námestníkom veliteľa Pavel Kuchta z Višničeva, politickým komisárom sa stal Pero Novta zo Šídu, jeho námestníkom Michal Krásnik z Iloku, Zuzana Čobrdová z Višničeva bola ošetrovateľkou, intendantom bol Juraj Maglovský z Boľovca, Samuel Kičiňa z Erdevíka sa stal tajomníkom SKOJ-a

Andrej Bažík z Lugu, veliteľ Jánošíkovej roty.

Štefan Macko z Lalite, zástupca veliteľa Jánošíkovej roty.

Pero Novta zo Šídu, politický komisár Jánošíkovej roty.

(Zväz komunistickej mládeže Juhoslávie) a spravodajský dôstojník bol Ján Čáni-Švejk z Báčskeho Petrovca.

Slovenská rota Jura Jánošíka sa zúčastnila všetkých bojov, ktoré viedla Prvá vojvodinská brigáda. Bola čo do počtu a výzbroje najsilnejšou v brigáde. Jánošíkovci vynikli pri dobýjaní Gradiny, osieho hniezda nepriateľa vedľa bosenského mesta Tuzla, za čo dostali písomné uznanie Štábu 16. vojvodinskej divízie, ktoré sa prečítalo pred celým práporom.

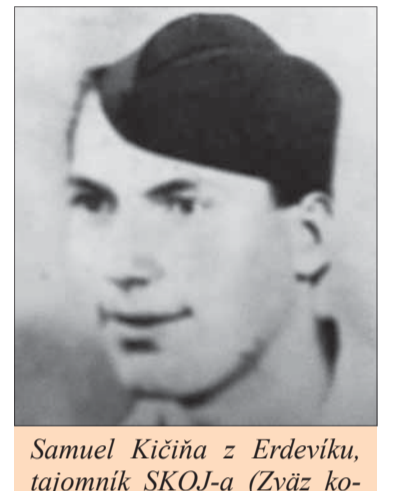
Bojovníci Jánošíkovej roty dostali za úlohu zneškodniť nepriateľské bunkre. Do akcie šli granátnici, viacerí v jednej skupine, ak prvý zahynie, aby ho vystriedal druhý... Štyri dni obliehali bunkre, holými rukami chytali hlavne nepriateľských guľometov, po výbuchoch granátov skákali do úkrytov, bili sa s nepriateľom pažbami, smelo a bez váhania. V týchto bojoch vynikol Samuel Kičiňa, ktorý spomínal: „Najväčšmi som sa bál toho, ak budem niekde pri bunkri ranený a nebudem sa môcť vrátiť k svojim spolubojovníkom. Chytia ma živého. Na smrť som vtedy nemyslel...“. Z Jánošíkovej roty vtedy bolo vyradených až 10 bojovníkov.

Jánošíkovci boli neochvejní antifašisti, ich vieru v slobodu a spravodlivosť nič nemohlo vyvrátiť: „Počas bojov vo východnej Bosne krúžili nad nami nemecké lietadlá. Keď nezhadzovali bomby, zasypali nás propagačnými letákmi. Chceli nás demoralizovať. Na letákoch písali, že je Tito chytený a kto sa vzdá s tým kúskom papiera, bude slobodný. Len nám posielajte papier, Švábi, hovoriť sme si: aspoň si máme do čoho tabak krútiť...“ spomína Ján Greksa zo slovenskej sriemskej dediny Lug.

Ťažké boje viedli jánošíkovci proti nepriateľským jednotkám aj pri bosenskom mestečku Drvar, ktoré bolo obkolesené nepriateľským, najmä nemeckým, vojskom a kde prebiehal desant s cieľom zničiť Najvyšší štáb NOPJ Juhoslávie a zabiť alebo chytiť živého jej velite-

Juraj Maglovský z Boľovca, intendant Jánošíkovej roty.

Samuel Kičiňa z Erdevíku, tajomník SKOJ-a (Zväz komunistickej mládeže Juhoslávie) v Jánošíkovej rote.

ľa Josipa Broza Tita. Jánošíkovci vynikli aj v bojoch v Sandžaku a najmä v Čiernej Hore. Tu, na pohorí Zelengora, medzi riekami Piva, Tara a Sutjeska viedli krvavé boje proti zlopestvej 7. SS divízie Princ Eugen, kde tiež zaznamenali vynikajúci vojenský úspech. V Čiernej Hore jánošíkovci nebojovali iba proti nepriateľskému vojsku alebo týfusu, ale aj proti hladu, smädu a nedostatku soli. Intendant Jánošíkovej roty Juraj Maglovský spomína, ako k nemu chodili bojovníci a pýtali sa, či má niečo pod zub. Stalo sa, že raz zbieral orechy zo zeme a potom ich delil bojovníkom, ktorí niekedy zopár dní nič nejedli. Ďalej spomína: „Raz sme dva mesiace nemali ani štipku soli, ani omrvinku chleba. Mali sme však dosť mäsa. Bolo to tučné ovčie mäso a môžete si predstaviť ako chutilo, keď sme ho varili bez soli...“

Zaujímavé je, že v Jánošíkovej rote bojovali ženy nie iba ako ošetrovateľky, ale aj ako guľometníčky. Deväť chrabrych žien: Zuzana Čobrdová, Katarína Drieňovská, Mária Drieňovská, Mária Ďarmocká, Zuzana Divočošová, Rozina Kolesárová, Andjelka Marinkovičová, Zuzana Mokošová a Nada Tarbuková bojovali spolu s mužmi. Z nich až štyri zahynuli priamo v boji.

Pochodovali bojovníci Jánošíkovej roty – Slováci chorvátskymi, srbskými a moslimskými osadami, všade ich prijímali ako vlastných bratov. Keď oby-

vatelia uvedených dedín počuli pieseň *Horela lipka, horela šli* im v ústrety, lebo ich brali ako svojich osloboditeľov.

Jánošíkovci okrem bojovej pohotovosti a šikovnosti utužovali bratstvo a jednotu národov Juhoslávie, čo bolo jedno z najvýznamnejších hesiel národnooslobodzovacej vojny Titových partizánov.

Jánošíkovci hrdinsky bojovali, ale aj hynuli. Keď sa v auguste roku 1944 v Čiernej Hore, po vymanení sa z nepriateľskej obruče na rieke Sutjeska (bitka je známa ako VII. nepriateľská ofenzíva) a keď sa doplnili preriedené rady brigády, zistilo sa, že je iba toľko bojovníkov, aby z nich utvorili tri rot. Pre štvrtú rotu druhého práporu, Jánošíkovu, záloh nebolo. Časť bojovníkov zahynula v bojoch. Mnohí boli vyradení pre zranenia a ďalší umreli na podvýživu alebo v dôsledku týfusu. Z 88 bojovníkov roty Juro Jánošík počas bojov zahynulo alebo zomrelo až 33 bojovníkov a 2 boli nezvestní.

Na tradíciách a bojových úspechoch Jánošíkovej roty o niekoľko mesiacov neskôr, dňa 11. novembra 1944, v Báčskom Petrovci vyrástla *Prvá slovenská brigáda* pozdejšie premenovaná na *XIV. Vojvodinskú údernú slovenskú brigádu*. Vojvodinskí Slováci v nej a neskôr v VII., VIII. a XII. vojvodinskej brigáde hrdinsky bojovali až do oslobodenia vlasti.

Samuel Jovankovič
predseda Spolku Slovákov z Juhoslávie

Faksimile prvej strany partizánskych novín v slovenskom jazyku: *Slováci do roty Jánošíkovej!*

Prvá strana partizánskych novín v slovenskom jazyku, ktoré vychádzali v Srijeme pod názvom: *Slovákom*.

- **Bačkov:** Mikuláš Hudák 80 rokov.
- **Banská Bystrica:** Ing. Ludmila Dávidová 80, Viera Chalmovská 85, Helena Bayerová a Mgr. Ivan Vajda 70 a Gabriela Baloghová 94 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Darina Ridzonová 82, Bc. Vladimír Odor 50, Anastázia Osadská 80, Viera Sikel'ová 84, Beata Laurincová a Milan Kusý 70 a Viola Bartánusová 84 rokov.
- **Bardejov 1:** Mária Bereščaková 65 rokov.
- **Bardejov 3:** Miroslava Goríščaková 40, Pavlina Želinská 70, Magdaléna Čanová 82 a Ján Basista 84 rokov.
- **Bardejov 4:** Andrej Kotuľa 65 rokov.
- **Bernolákovo:** MUDr. Zlatica Buzgovičová 70 a Jana Vaculová 60 rokov.
- **Bratislava – Karlova Ves:** Tibor Halás 70 rokov.
- **Bratislava-Staré Mesto:** MVDr. Pavel Dobrocký 92, Ing. Karol Kuna 96 a Ing. Jozef Šovčík 80 rokov.
- **Breznica:** Anna Fehérpatokyová 75 rokov.
- **Brezno:** Milan Giertl 70 rokov.
- **Budiná:** Míla Gábor 84 rokov.
- **Cetuna:** Anna Krajcovičová 75, Ivan Mrázik 81, Eva Trnková 60 a Božena Valachová 84 rokov.
- **Cinobaňa:** Anna Hanová 85 rokov.
- **Čaňa:** Štefan Kozma 90, František Futkoš a František Varga 80, Bartolomej Varga 87, Peter Ivan 70 a Jozef Škovrán 82 rokov.
- **Čierny Potok ZO SZPB arm. gen. Ludvíka Svobodu:** Jozef Ostrihoň 80 a Slavomír Skalák 40 rokov.

- **Dobšiná:** Dana Gálová 60, Etela Kukurová 80, Jozef Hmilanský 65, Marta Grančáková 75, Žofia Špirková 85, Valéria Galajdová 70 a Ondrej Gallo 85 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Anna Kalinová 87 a Marta Miškeová 82 rokov.
- **Egreš:** Jozef Timko 60 rokov.
- **Galanta:** Mgr. Beáta Vranková 70 rokov.
- **Hniezdne:** Marta Choborová 55 rokov.
- **Hrachovo:** Mária Mareková 91 rokov, Matilda Vojteková 75, Viera Kamenská a Valéria Sujová 70, Ing. Ján Durmis 60, Pavel Brádnan 55, Jarmila Maňurová 50, Radoslav Šalgotvič a Mária Kúdelová 45, Mgr. Ján Vaculčíak 40 rokov.
- **Hrnčiarске Zaluzany:** Ján Babarík 83, Gejza Kantorák 88, Edita Slaninová 75 a Eva Liptayová 70 rokov.
- **Humenné:** Mária Stanková 75 rokov.
- **Jarabina:** Mária Lešigová 80 rokov.
- **Kalinovo:** Mgr. Michal Šišák 50 a Oľga Maďarová 94 rokov.
- **Kežmarok – ZO SZPB 1. čas. samostatnej tankovej brigády:** Oľga Vilčeková 60 rokov.
- **Kokava n/Rim.:** Mária Babicová 82 a Viera Kirajnová 65 rokov.
- **Košice Juh:** Štefan Lukács 45 rokov.
- **Košice Sever:** Anna Klešíková 82, Mária Kardošincová 86 a Xénia Gubeková-Nosko 60 rokov.
- **Košice Staré mesto:** Ladislav Číž 81 rokov.
- **Košice Stred:** Alojz Haring 99, Libuška Gajdošová 85 a Oskar Winkler 83 rokov.

- **Košické Olšany:** Ladislav Gabor 70 rokov.
- **Kurov:** Katarína Pituchová 83 rokov.
- **Lehota pod Vtáčnikom:** Mária Belaňová 91 a Jozef Baláž 55 rokov.
- **Lehôtka:** Mária Jančová 94 rokov.
- **Lenartov:** Štefan Karol 70 rokov.
- **Lipany:** Ivan Mariánek 75 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Lubicca Moravčíková 80, Paedr. Lucia Dulanská 45, Ing. Ján Blcháč 65, Želmíra Klobušáková 91, Šarlota Janeková 88, Mgr. Oľga Lehotská 82, Ing. Ján Mackek 81, Mária Polláková 91 a RNDr. Olga Fejdiová CSc. 82 rokov.
- **Lovinobaňa:** Jana Bystrianská 40 rokov.
- **Lučenec II.:** Elena Žilíková 80 a Helena Nagyová 83 rokov.
- **Lučenec III.:** Anna Juhaniaková 84, Lubomíra Kamenská 65 a Miroslava Strémiová 83 rokov.
- **Lubietová:** Emília Blatnická 75 a Katarína Miartušová 80 rokov.
- **Malé Ozorovce:** Vojtech Bejda 60 rokov.
- **Malinová:** Pavol Remiáš 70 rokov.
- **Málinec:** Anna Gabľasová 55 a Mgr. Iveta Gajdošová 50 rokov.
- **Martin:** Želmíra Purdová 85, Oľga Lacková 75 a Dušan Zachar 60 rokov.
- **Medzev:** Edita Lacherová 83 rokov.
- **Medzibrod:** Oľga Samuelčíková 80 a Katarína Ivaničová 82 rokov.
- **Medzilaborce:** Jozef Antal 65

- a Andrej Ufnár 84 rokov.
- **Michalovce:** Mgr. Marcel Medviď 45, Helena Čopáková 85, Ing. Pavel Hodáň 65, Mária Drábová, Anna Gramatová a Anna Halasová 81 rokov.
- **Milhostov:** Ladislav Bodnár 75 rokov.
- **Miezgovec:** Ing. Adrián Brídzik 50 a Mária Sečkárová 80 rokov.
- **Nacina Ves:** Ludovít Tokár 80, Ľubica Micáková 70 rokov.
- **Nitra – Dolné mesto:** Mikuláš Gál 85 rokov.
- **Nižný Žipov:** Monika Kosturová 55 rokov.
- **Nová Baňa:** Ludovít Kašuba 83 rokov a RSDr. Bohuš Kubinský 81 rokov.
- **Nové Mesto nad Váhom – ZO SZPB gen. Institoris:** Ing. Peter Lackovič 50, Alexander Koreň 70, Ivan Vojtech 81, Jana Ševčíková 83, Ján Miko 84, Emília Kukučková 87, Mária Lovásová 89 a Elena Priebrachová 91 rokov.
- **Novosad:** Marek Rostáš 50 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Vlasta Laurová 65 rokov.
- **Partizánske:** Agneša Minárová 96, Irena Medová 85, Jarmila Hučková 80, Mgr. Mária Hazuchová a JUDr. František Toma 70 a Jaroslav Špeťko 60 rokov.
- **Podolíne:** Helena Baltazarovičová 65 rokov.
- **Pohorelá:** Mária Maťušová 70, Galina Maťušová 35 a Ján Tlučák 65 rokov.
- **Poltár:** Iveta Kminiaková 65 a Marta Ťažká 75 rokov.
- **Plavnica:** Miriam Vyparinová 50 rokov.
- **Pliešovce – ZO SZPB Genmjr. A. Kordu:** Anna Rausová 75 a Anna Rausová 88 rokov.
- **Prešov:** Ing. Juraj Bašista a Jozef Frimer 70 a Ing. Michal Milas 75 rokov.
- **Prievidza:** Veronika Bogáňová 70, Mária Marešová 84, Elena Drahošová, Veronika Foltánová a Anna Závadská 82 rokov.
- **Revúca ZO SZPB gen. Viesťa:** Marek Smolko 50, Gabriela Beregyová 70, Karol Žigo a Ladislav Serbák 80, Lýdia Remperová 75, Tatiana Kršková 65, Ján Šturmankin 81, Anton Záhorák 83 a Mária Laciaková 87 rokov.

- **Rimavská Sobota:** Nataša Aluštiková 65 a Jolana Bitalová 75 rokov.
- **Rožňava:** Erika Gašparová 60, Eva Račková 65 a Valéria Mikolajová 75 rokov.
- **Sečovce:** Mária Pačutová 75 rokov.
- **Selce:** Mária Gibalová 80 rokov.
- **Senec:** Irena Štiglicová 75 rokov.
- **Sliach:** RSDr. Juraj Bobor 83 rokov.
- **Snakov:** Ján Telmanik 75 rokov.
- **Stará Kremnička:** Malvína Števicová 80, Štefan Melichár 75 a Štefan Lupták 60 rokov.
- **Stará Ľubovňa:** Jozef Kundľa, Milan Sivulka a Imrich Popjak 75 a Peter Sokol 65 rokov.
- **Stebník:** Jolana Losova Božičková 70 rokov.
- **Strážske:** Marta Michalíková 65 rokov.
- **Streda Nad Bodrogom:** Zoltán Danko 55 a Zuzana Kollárová 80 rokov.
- **Sučany:** Eva Čechová a Anna Martinková 70, Ján Kurhajec 75 a Viera Srncová 87 rokov.
- **Trenčín 1 – ZO SZPB gen. Goliana:** Elena Rezníčková a Karol Smržík 84, Pavol Mikušat' 81, Emília Lazírová 80, Magdaléna Krasulová 60, Ludmila Kivarotová 55 a Boris Novotný 35 rokov.
- **Turany:** Miroslav Šveda 60, Kveta Učňová 81, Milan Hulec 88, Pavol Múkera 85 a Daniela Kapustová 70 rokov.
- **Šambron:** Mikuláš Bobuľský 45 a Ľuboš Kopčák 30 rokov.
- **Uderiná:** Ing. Dušan Mánik 81 a Ján Hvozďák 65 rokov.
- **Valaská:** Mária Jakalová 82 rokov.
- **Veľpaty:** Anna Nemethová 96 rokov.
- **Vráble:** MUDr. Helena Kováčová 70, Jozef Nilaš 81 a Ing. Eva Šichtová 70 rokov.
- **Vyšné Ružbachy:** Anna Šťastná 80 rokov.
- **Zem. Kostoľany:** Helena Hulíniová 80 a Jozef Komora 65 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Oľga Pavlíková 86 a Ladislav Radvanský 75 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Spomienka

Pri príležitosti 79. výročia oslobodenia s úctou spomíname na vojakov 1. čas. armádneho zboru v ZSSR Antonína Jurču a jeho spolubojovníkov Antona Kačírka a Perničeka, ktorí v boji za

oslobodenie Československa hrdinsky bojovali proti fašizmu. Prezident Československej republiky im 11. augusta 1945 udelil Československý vojnový kríž 1939. Na fotografii Anton Jurčo prvý sprava. *Česť ich pamiatke.*

Emília Tulcová, dcéra Antona Jurču s rodinou.

Navždy sme sa rozlúčili

- **Brezno:** Milena Krišková 71-ročná.
- **Bojnice:** Nórbert Šimko 92-ročný.
- **České Brezovo:** Lenka Sýkorová 76-ročná.
- **Čierna nad Tisou:** Miroslav Šlosiarik 75-ročný.
- **Humenné:** Mikuláš Zbur 80-ročný.

- **Lehota pod Vtáčnikom:** Ján Dudaš 75-ročný a Ludevít Mitaš 66-ročný.
- **Michal'any:** Milena Lazarová 75-ročná.
- **Poltár:** Jolana Šuleková 81-ročná.
- **Sučany:** Ján Brna 70-ročný.

Česť ich nehynúcej pamiatke!

Litovčan píše dielo o neznámych hrdinstvách Slovákov

Na tohtoročné výročie oslobodenia Bratislavy a Liptovského Mikuláša zavítal do Ústredia SZPB litovský spisovateľ, výkonný riaditeľ medzinárodného humanitárneho projektu „Kniha pamäte“, Jurijus Trakšjalis.

Cieľom jeho návštevy bolo bližšie sa oboznámiť s reáliami, ako Slovenská republika udržala pamätníky o 2. svetovej vojne. Jeden z dielov série (13-ty), bude totiž venovaný aj Slovensku a slovenskému protifašistickému odboju, teda aj SNP, pomníkom padlých červenoarmejcov u nás... Pre Jurijusa vraj bolo veľmi pozitívnym šokom zistenie, v ako upravenom stave sú naše pamätníky červenoarmejcov.

V „slovenskej“ časti „Kniha pamäte“ teda budú uverejnené aj také

fakty o našich slovenských predkoch, bojovníkoch s nacistickým Nemeckom na východnom fronte, ktoré sú u nás doposiaľ neznáme. Vráťane archívnych fotografií.

„Neznámym faktom je napr. to, že Slovákom na Kryme, či v Bielorusku, bolo dovolené vytvárať samostatné partizánske oddiely. Aj dôstojníkov mali svojich. Žiadnemu inému národu Sovieti tak nedôverovali! K iným boli pričleňovaní dôstojníci NKVD a pod.

Podľa spracovateľov vojnových memoárov, o Slovákoch sa hovorí-

lo, že „sú to technicky veľmi vzdelaní ľudia“. Boli prípady, že Slovák uniesol tank. No a ufujazdiť s nemeckým tankom, na to bolo treba mať aj určité schopnosti.

Nie je tiež tajomstvom, že Slováci v Bielorusku uskutočňovali veľmi rafinované operácie. Napríklad sa v prestrojení postavili na trasu nemeckej kolóny, zastavili ju a ostatní ju okamžite zavalili paľbou zo skrytých postavení. Pravdou je, že na jednom a tom istom mieste to Slováci už nikdy neopakovali,“ hovorí Jurijus Trakšjalis a tvrdí, že podobných faktov má v zásobe ešte mnoho.

„Naša“ časť Kniha pamäte bude v slovenskom, ruskom i anglickom jazyku. Vytlačená bude v Moskve. **Vladimír Mikunda**

Prezerajúc si jeden z hotových dielov, v poradí už 11-ty, zameraný na Bielorusko, predseda SZPB V. Longauer (vpravo) žartom skonštatoval, že má aspoň tri kilá.

J. Trakšjalis je druhý vpravo. Vľavo je prekladateľka, predsedníčka Spoločnosti priateľov Ruska Berjozka, Irina Frajšťáková a vedľa nej tajomník ÚR SZPB Z. Marton.

Dejiny, hodnoty a krása Slovenska

Po úspešnom uvedení rovnomenného výstavného celku v sídle Európskeho parlamentu v Štrasburgu a v sídle Stáleho zastúpenia SR pri Európskej únii v Bruseli, pri príležitosti 20. výročia vstupu SR do EÚ, bola výstava Dejiny, hodnoty a krása Slovenska slávnostne otvorená 25. marca aj v galérii Matice slovenskej v Bratislave. (Podrobne o výstave v EP informoval Bojovník 3/24)

Predseda SZPB Viliam Longauer tam vyzdvihol významné protifašistické poslanstvo vystavených umeleckých diel. Zdôraznil, že hodnoty demokracie boli vydané v zápase proti fašizmu a nacizmu, že vystavované diela tvoria žiarivý prí-

klad túžby a skutočného úsilia o mier a ľudskosť v Európe.

Poslančka Európskeho parlamentu Katarína Roth Nevedálová zdôraznila, že Slovensko stojí na cyrilo-metodskom dedičstve, na kresťanských hodnotách a úcte k tradíciám, že svoju budúcnosť vidí práve v mieri, v nádeji a spolupráci na hodnotách, na ktorých stojí EÚ a že žiarivým

potvrdením toho sú aj vystavované diela našich umelcov.

Kurátor výstavy Ladislav Skrak pripomenul, že tento výstavný súbor stavia na antifašistickom odkaze a nadviazal na stálu expozíciu v sídle SZPB pod názvom V boji za slobodu. Potom podal podrobnú informáciu o vystavených dielach a ich tvorcach. **Vladimír Dobrovič**

Štát zabezpečí obnovu Pamätníka SNP na Jankovom vršku

Obnova pamätného miesta na Jankovom vršku pri obci Uhrovec je súčasťou aktivít v rámci osláv 80. výročia SNP. Štát má na renováciu mohyly s pomníkom i zabezpečenie spomienkových osláv na tomto mieste vyčleniť 265 893 eur.

„Obnova pomníka bude spočívať v riešení havarijného stavu mramorovej strešnej krytiny, pod ktorou je umiestnené mauzóleum, a opravy zatekajúcej strechy pylóna,“ vysvetľu-

je ministerstvo. Súčasťou práce bude aj úprava okolitého areálu pamätného miesta s prírodným amfiteátrom, v pláne je i spevnenie prístupových chodníkov a ich vyčistenie od buriny.

Pomník bol vybudovaný v rokoch 1948–1951 a odhalený 28. augusta 1951. Je v tvare obrovského pylónu, v pôdoryse päťcípej hviezdy na vrchu ukončený štvorcovou doskou. Pylón vyrastá zo stredu štvorcovej základne, v ktorej je umiestnené mauzóleum. **– r – podľa TASR**

Hovoriť o Malej vojne sa mohlo až po roku 1989

Jej pamiatku vzkriesili predovšetkým historik Ladislav Deák a publicista Peter Valo. V čase slobody slova v 90. rokoch sa na svetlo stihlo dostať aj niekoľko svedectiev posledných jej žijúcich účastníkov...

O Malej vojne vznikli tri dokumentárne filmy a niekoľko kníh. Dnes znie priam neuveriteľne, že v marci 1998 si pamiatku obrancov a obetí Malej vojny uctili minútou ticha aj poslanci NR SR.

Po zmene režimu koncom roka 1998, keď sa súčasťou vlády stala maďarská iredenta, sa však filmy dostali do televízneho trezoru a štát si túto, z hľadiska Slovákov hrdinskú kapitolu histórie, prestal akokoľvek pripomínať. Tzv. dobré susedské vzťahy, falošne a jednostranne ponímaná tolerancia či politická nadiktovaná korektnosť zvíťazili nad historickou pravdou. **AM z 24. 3. 2024, výňatok**

Kniha o britskom pozadí paktu Molotov-Ribbentrop

Vo vydavateľstve Torden vyšla kniha s názvom Bezúhonný pakt. Kto zničil Britské impérium? Jej autorom je Igor Šiškin.

Kniha odhaľuje dôvod, prečo sa pakt o neútočení medzi Sovietskym zväzom a nacistickým Nemeckom stal rozbuškou zničenia Britského impéria, odstránil smrtiacu hrozbu, ktorá sa objavila nad Sovietskym zväzom, a stal sa v podstate víťazným paktom.

Stále sa hovorí, že V. Británia plánovala upokojiť Hitlera. Nebolo to však tak. To najhoršie pre anglosaských občanov by sa stalo, ak by Nemecko bolo spokojné s Mnichovom a anšlusom v Rakúsku.

Británia nemala v úmysle upokojiť Hitlera, ale zvieť ho na východ. Agresia na východ ponúkala príležitosť zasiahnuť a pri úspešnej kombinácii okolností aj dokončiť geopolitické projekty, no nielen vo vzťahu k štátom vystaveným agresii, ale celoplošne. 23. augusta 1939 bol podpísaný Pakt Molotov-Ribbentrop, ktorý je stále faktorom ovplyvňujúcim súčasnú politiku. Nemecko bolo oficiálne uznané za vinníka prvej a druhej svetovej vojny.

Podľa Európskeho parlamentu je spoluvinníkom rozpútania druhej svetovej vojny aj ZSSR a to práve kvôli tomuto paktu. **AM zo 17. 3. 2024**

Čo odhalila demontáž pamätníka Sovietskej armády v Sofii?

Našla sa pod ním priestraná sála s množstvom železo-betónových stĺpov a tunely, oznámil hlava štvrte Sredec Tajčo Trajkov.

Pamätník Sovietskej armády bol odhalený v roku 1954 a mestská samospráva vydala minulý rok rozhodnutie o jeho demontáži. Zámienkou na to bol údajný havarijný stav sôch. Ak pamätník nebude obnovený, tak zreštaurované sochy vraj prídu do Múzea socialistického umenia.

Veľvyslankyňa RF v Bulharsku Eleonora Mitrofanova nazvala vyhlásenie bulharských úradov o nevyhnutnosti demontovať tento pamätník „úmyselným klamstvom“ a pripomenula, že medzi Ruskom a Bulharskom je dohoda o zachovaní pamätníkov spoločných dejín, čo znamená, že akokoľvek konanie s nimi môže byť prijímané až po vzájomných konzultáciách. **– r –**

Mejkap a piercing môžu zmeniť osud

Podľa fyziognómky a astrologičky Olgy Fandoriny akékoľvek zmeny vzhľadu človeka, napríklad tetovačka, piercing alebo mejkap, majú potenciál ovplyvniť ľudský osud.

Piercing alebo jazvy pri obočí vraj môžu zosilniť konflikty v živote človeka, ktoré sa zrodia akoby z ničoho. Tieto zmeny umocňujú agresiu, smerujúcu na človeka, čo sa prejaví na nervóznom vzťahu k priateľom, na intrigách na pracovisku, na šibalstvách susedov a aj na neadekvátnosti zo strany úradov.

Pre ľudí, ktorí sa spoliehajú na svoj osobný príjem, je osobitne nedobré dávať si piercing alebo tetovačku na nos, pretože to môže negatívne ovplyvniť ich príjem. Fandorina na to uvádza príklad, ako úspešná podnikateľka takmer zbankro-

tovala, keď si dala piercing do nosa. A až potom, ako ho odstránila, sa jej podnikanie začalo pomaly vracat' do starých kolají.

Nedobry vplyv môže mať aj neproporcionálne zväčšenie pier, pretože komunikační partneri veľakrát ignorujú slová, ktoré z takýchto úst vychádzajú. Čiže aj v tomto prípade sa znižuje efektivita medziľudských i podnikateľských vzťahov.

Fandorina varuje aj pred nanášaním si istých druhov mejkapu. Napríklad, ak si niekto príliš často robí očné linky, ktoré značne predlžujú horné viečko. Jeho osud mu vraj môže skrátiť finančné úspory. Takýto štýl mejkapu údajne môže byť osobitne škodlivý pre špecialistov predaja nehnuteľností, pretože im zlyhávajú transakcie a znižujú sa príjmy.

- r -

ZRNKÁ HUMORU

Len slobodný nemusí vedieť čo chce. Ženatý také privilegium nemá.

* * *

Ak chlapík na návrh ženy, aby sa išli milovať riekne, že radšej zajtra, tak určite je to jeho manželka.

* * *

Ležia v posteli Červená karkulka s vlkom. Karkulka si zapáli cigaretu a len tak mimochodom prehodí.

– Zuby máš možno veľké, no...

* * *

Ak ti kôň povie, že si sa zbláznil, asi má pravdu.

* * *

Krimi správy: – Včera v noci traja muži vykradli bar a hneď sa aj zoznámili.

Blondína telefonuje matke

– Dcérenka a prečo si nás s otcom nepozvala na svoju svadbu?

– Ved' ani vy ste ma nepozvali na svoju!

* * *

Kamarát kamarátovi

– A vieš, že pivo je tekutý chlieb a tvrdé je tekuté mäso?

– Tak narob obložené chleby.

* * *

Behám po byte, hľadám si manželku. Nakoniec sa pokúšam o posledný pokus:

– Kde si, ty moja kráľovná?

Z toalety sa ozve: – Tu, na tróne!

* * *

Žiarlivec

– Predstav si, tá naša kolegyňa má totálne žiarlivého manžela.

– ???

– Keď som s ňou tancoval, zrazu priskočil a kopol ju do rozkroku.

– A...?

– No, zlomil mi tri prsty.

* * *

Einstein si pribíja podkovicu nad vchodové dvere, keď to zbadá sused.

– Profesor, vy predsa neveríte poverám, tak čo tá podkova?

– Lenže ona prináša šťastie aj tým, ktorí jej neveria!

* * *

Chlapík vyskočí z lietadla s padákom. Ako si padá, letí okolo orol a hovorí mu: – Nazdar tanečník!

– Ja nie som tanečník, ja som parašutista, oponuje mu ten.

– Ved' počkaj, dole je to samý kaktus, tak zistíš, že schopnosťami si skôr tanečník.

pomôcky: SANK, EJA, MÚL, PALIS	malá os	zápisník	polovačka	značka elektrón-voltu	sľed	autor výroku: PUBLILIUS SYRUS	mrzia	druh papagája	písmeno gréckej abecedy	poskytol údaje	obnovu-jem bo-lest	sídlo v Ghane	sídlo v Indii
olep						šetrím							
						klesal, po anglicky							
2. časť tajničky													
látka dobre vodiaca elektrinu a teplo				hmotnosť obalu tovaru					Talian, po česky				
				karhaj					tyč, po francúzsky				
podmienková spojka			postávajú niečo sypké hranica						čisti práním skriňa na bielizeň			1. časť tajničky	patriaci Erikovi
	panvica		gumipuška						dymíme				
			elastická látka						piatok, po česky				
skalný prah vo vodnom toku									rádius				
									mne patriaci				
české mužské meno						omamoval							
						pohyb vo vzduchu							
predložka				vodná rastlina						protivník			
				chem. zn. berília						chem. zn. neónu			
3. časť tajničky													
										nie staro			
športové odvetvie													
										začiatoč-ník			

Správne vylúštenie tajničky z č.3 znie: Všetci veľkí ľudia sú skromní. Knihu posielame: Ivanovi Pasternákov, Martinčekova 12, 82109 Bratislava.

Výhercovia v číslach 2–7 získajú knihu z edície Bibliotéka Slavica. Aby sme vás mohli zaradiť do žrebovania a získali ste knihu, nezabúdajte uviesť vašu adresu.

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

SVET PROTI FAŠIZMU...

1933: 1. apríl. V Nemecku sa začal masový bojkot pod heslom Nekupuj u židov!

1933: apríl a tiež 10. 8. a 1. 11. 1934. A. Martirosjan: „Kto pri-niesol vojnu do ZSSR?“: „Boli podpísané nové anglo-nemecké do-hody: o uhli, o valutách, obchodná a platová. V súlade s poslednou na každých 55 libier šterlingov, minútých Nemeckom na ná-kup britských tovarov, Anglicko sa zaviazalo nakúpiť nemecké vý-robky v hodnote 100 libier šterlingov. Znamená to, že vláda V. Bri-tánie od nástupu A. Hitlera k moci začala pumpovať do nemecké-ho hospodárstva peniaze.“

Na druhej strane britská vláda 17. 4. 1933 vyhlásila embargo na hlavný vývozný tovar ZSSR. Pokrylo to až 80 % sovietskeho ex-portu.

1937: 26. apríl. Nemecká Luftwaffe po prvýkrát ukazuje „zuby“ (preveruje taktiku boja) a bombarduje posvätné mesto Baskov Gu-ernica y Luno (250 mŕtvych, zničených je 60 percent mesta).

1938: 16. apríl. V Ríme bola podpísaná anglo-Talianska zmluva, v ktorej Anglicko uznalo obsadenie Habeša Talianskom. Britskí gentlemani tým vymenili Adis Abebu za Viedeň... (anschluz)

1939: 7. – 15. apríl. Fašistické Taliansko prepadlo Albánsko a anektuje ho.

1939: 11. apríl. Začala sa bezprostredná príprava Nemecka na vojnu s Poľskom. Hitler vydáva direktívu o všeobecnej príprave ozbrojených síl na vojnu 1939-40 a 28. apríla denonsuje anglo-ne-meckú dohodu 1935 a poľsko-nemecký pakt o neútočení z roku 1934.

1939: 15. apríl. Taliansky časopis „Národ na pochode“ ako prvý použil pojem „banderovci“.

1940: 9. apríl – 9. jún. Nemecko napadlo Dánsko a Nórsko (Ope-rácia Weserübung). Dánsko padne ešte toho dňa, Nórsko sa bráni do 9. júna 1940.

1940: 27. apríl. Na poľskom juhu, 70 km západne od Krakova, je na príkaz H. Himmlera vytvorený najväčší koncentračný tábor Tre-tej ríše – Auschwitz-Birkenau (Auschwitz I).

1941: 6. apríl. Nemecko, Taliansko, Maďarsko a Bulharsko vpadli do Juhoslávie a delia si ju. 6. apríla (Kvetná nedeľa) sa začalo prvé zničujúce bombardovanie Belehradu. Nemci ho dobyli 13. 4. 1941. Dňa 17. apríla Juhoslávia kapituluje. Nemecko spolu s bulharskou armádou zaútočilo aj na Grécko.

1941: 10. apríl. Ustašovci vyhlasujú nezávislý štát Chorvátsko, ktorý sa zmocňuje aj Bosny a Hercegoviny.

1941: 13. apríl. Japonsko uzatvára zmluvu so ZSSR o neútočení na päť rokov, čím sa ten vyhýba bojom na dvoch frontoch.

1941: 17. apríl. Kongres prijal Rooseveltove slová, ako oficiálne rozhodnutie USA. Že ak Nemecko zaútočí na ZSSR, potom USA budú pomáhať ZSSR; ale ak Sovietsky zväz zaútočí na Nemecko alebo ak sa nechá vyprovokovať, v takom prípade budú USA po-máhať Nemecku.

1941: 25. apríl. Nemecké a talianske vojská dosiahli územie Egypta.

1942: 5. apríl. Hitler schvaľuje plán „Blau“, útok na Stalingrad.

1942: 18. apríl. Ako odvetu za Pearl Harbor uskutočnilo 16 ame-rických bombardérov B-25 prvý nálet na Tokio.

1943: 19. apríl. Vo varšavskom židovskom gete vypuklo povstanie.

1943: 28. apríl. Z iniciatívy I'vovského guvernéra Vladimíra Ku-bijoviča a halíčského guvernéra Otto Wechtera začalo sa formova-nie divízie Waffen SS „Galicien“.

1945: 1. apríl (až 21. jún). Bitka o Okinavu. Japoci tu stratili oko-lo 110 tisíc mužov a 7871 ich bolo zajatých.

1945: 5. apríl. ZSSR oficiálne vypovedá sovietsko-japonský pakt o neutralite z 13. 4. 1941.

1945: 10. apríl. Posledný letecký útok na Anglicko uskutočnili prúdové lietadlá Arado Ar234B operujúce z Nórska.

1945: 19. apríl. 14. granátnicka divízia SS Galicien je premenova-ná na 1. ukrajinskú divíziu v rámci tzv. Ukrajinskej národnej armády.

1945: 22. apríl. Hitlerova posledná operačná porada, pri ktorej sa rozhodol stiahnuť všetky zostávajúce vojská zo západného frontu a vrhnúť ich proti postupujúcim Sovietom do bojov o Berlín.

1945: 25. apríl. V San Franciscu sa začala konferencia 50 štátov protifašistickej koalície, ktorá vypracovala Chartu OSN.

1945: 30. apríl. Sovietski vojaci vztýčili v Berlíne zástavu víťaz-stva nad budovou Ríšskeho snemu.

1999: 11. apríl. Na vtedajšiu Veľkú noc je Belehrad rovnako bom-bardovaný ako fašistickým Nemeckom cez Kvetnú noc 16. 4. 1941. Začala sa 78 dní trvajúca agresia NATO proti Zväzovej republike Juhoslávia.